

COMUNICACIÓ LLUC

SUPLEMENT DE LA REVISTA LLUC

ANY XXII. SETEMBRE - DESEMBRE 2002. Núm 80 • Redacció i administració: SANTUARI DE LLUC - Mallorca

EL NOU LOGOTIP DEL SANTUARI

Amb l'any nou, el santuari de Lluç ha presentat un nou logotip. Jaume Falconer, un dissenyador gràfic d'anomenada, ha fet un treball que conjuga la tradició amb la innovació. En efecte, hi ha conservat l'escaire típica llucana, procedent de l'escut familiar de la família Thomàs, que el cavaller Tomàs Thomàs va fer esculpir al portal de la basílica gòtica quan va dotar econòmicament la col·legiata de 1456. Després, hi ha afegit les muntanyes, tretes del primer gravat conegut de Lluç, que data del segle XVI. Dos escudets, situats devora el sagrari del presbiteri de la basílica, duen aquesta mateixa composició.

Pel que fa a les novetats, hi destaca, en primer lloc, *la disposició triangular del disseny*. L'escaire, com si fos una fletxa llançada al cel, li dóna **verticalitat**, símbol de la transcendència. També l'escaire fa com de teulada de les muntanyes per on s'enfilen els pelegrins: significa que Lluç és un espai sagrat, que convida a alçar els ulls a Déu, però també és un indret d'acollida simplement humana, i de contacte viu i compromès amb la natura. A Lluç som encobeïts com si tornàssim al si maternal. D'altra banda, l'**estilització** dels elements de la composició li dóna un aire de simplicitat i de netedat, que impacta els qui contemplen el conjunt. A la base del triangle, el nom de Lluç apareix remarcant amb una lletra més gruixuda. És una manera d'indicar que, en el santuari, hi ha un eix vertebrador que unifica la diversitat de serveis: escolania de **Lluç**, arxiu de **Lluç**, escola de música de **Lluç**, etc. Vol dir que Lluç és més que una simple suma d'activitats: és un projecte global, amb una intencionalitat comuna.

En segon lloc, tenim *la simbologia dels colors*: el **blau** de l'escaire evoca la Mare de Déu, el cel de Lluç

i l'escolania de "blauets"; es combina amb l'**almagre** de les muntanyes, el color de la terra sofrida. Sembla que el cel es corba per besar la terra, com la Mare s'inclina, amorosida, cap a la humanitat adolorida.

Aquest nou logotip és molt més que una nova imatge del santuari. Vol ser un signe de la renovació del compromís dels qui treballam a Lluç amb els qui hi puguen per qualsevol motiu. Tothom hi és benvingut.

P. Gabriel Seguí i Trobat, msscc,
Director de l'Arxiu del Col·legi de Lluç.

Un millor servei de transport públic
per als ciutadans de les illes Balears.

El Govern de les Illes Balears ha posat en marxa un programa d'inversions per renovar i modernitzar la flota d'autobusos i adaptar-los a les persones amb mobilitat reduïda, per millorar i fer competitius els serveis regulars i incrementar l'oferta de transport públic col·lectiu.

Una passa més
per un transport públic de qualitat al servei dels ciutadans.

Amb el **PROGRÉS**
hi som tots

GOVERN
DE LES ILLES BALEARS

ILLES
BALEARS
REGIÓ
EUROPEA
2003

Quatre illes,
un país
cap frontera

ÍNDEX

PLEC DE FULLS

El nou logotip de Lluc (G. Seguí)	1
<i>Dones parlen de Nostra Dona:</i>	
Maria, dona que ajuda al naixement de la primera Església (M. Fons).....	3
Maria creu que un altre món és possible (M. Juan)	4
<i>Dues trobades de joves a Lluc:</i>	
XVIII Seminari Blanquerna: <i>Participació ciutadana i Nous Moviments Socials</i> (T. Martí)	6
Congrés de Joves d'Església: <i>Tot és teu</i> (J. Karmany).....	6
El P. Rafel Joan Mestre, fill adoptiu d'Escorca.....	8
Mallorca té santuaris (F. Munar)	9
<i>Museu de Lluc:</i>	
Remodelació	10
La col·lecció de joies del Museu (E. González).....	10

90 anys de J. Coll i Bardolet (J. Obrador)	11
Exposició de betlems al Santuari	12
Altres participacions del Museu (E. González).....	14

CRÒNICA

1. Noves de Lluc	15
2. Celebracions	15
3. Pelegrinacions	20
4. Agraïments	23
5. Acollida	24

ESCOLANIA

ASSOCIACIÓ D'ANTICS BLAUETS:

Entrevista a D. Antoni Munar	29
------------------------------------	----

INFORMACIÓ I AGENDA

(Casa d'Espiritualitat)	32
-------------------------------	----

MARIA, LA DONA QUE AJUDA AL NAIXEMENT DE LA PRIMERA ESGLÉSIA

Un grup de dones de Manacor ens hem reunit per reflexionar sobre com Maria és una dona que ajuda al naixement de la primera Església. D'alguna manera, hem recordat la primera comunitat cristiana, aquella que va néixer a Pentecosta amb la presència de l'Esperit i la vivència de la universalitat, i va créixer com a comunitat circular, d'homes i de dones. Hem redescobert una comunitat que va començar a prendre forma a la creu, quan el deixeble Joan acollí Maria a casa seva.

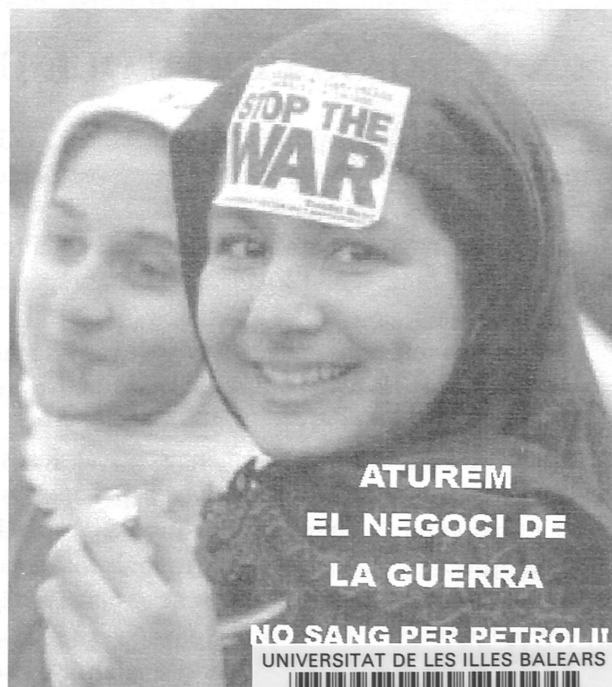
Tot plegat ens va dur a demanar-nos per què avui nosaltres, dones que hem fet tot un procés de fe, continuem encara dins aquesta Església de principis del segle XXI, que ha deixat de ser inclusiva, perquè margina la dona, i que tant s'allunya d'aquell model que els primers cristians varen voler assumir.

I ens hem dit que continuem dins l'Església bàsicament perquè ens engresca Jesús, perquè ens entusiasma el seu missatge alliberador i això omple de sentit les nostres vides. Volem ser com Maria, primera deixeble, aquella que va engendrar la fe als primers cristians. Fent comunitat, rebent l'Esperit, Maria mostra i duu al món el seu fill a cada moment de la història. Maria és comunitat perquè és deixeble de Jesús, no només perquè n'és mare.

I ens hem dit també que continuem dins l'Església perquè l'estimam, perquè és la nostra família, amb mil defectes i mil qualitats. I volem provar de canviar-la des de dins. Maria és descobridora del Déu de la vida i de les benaurances, i així ho canta en el Magnificat. Volem treballar per acostar la nostra Església al Déu que Maria

canta, el Déu amb entranyes de dona que exalta els humils i omple de béns els pobres. Volem fer-la inclusiva, volem un lloc per a cada persona, home o dona, com Maria va ser acollida per la primera comunitat en igualtat de condicions; tot recuperant l'actitud de Jesús, que inclou les dones en el seu projecte.

I continuem també perquè creim en l'Església poble de Déu i Paraula de Déu, l'Església de les comunitats concretes. Unes comunitats que neixen petites i esdevenen universals perquè creuen en el diàleg i en la

**ATUREM
EL NEGOCI DE
LA GUERRA**

**NO SANG PER PETROLI II
UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS**

riquesa d'escoltar-nos els uns als altres. Perquè som conscients de ser vetlladores de la memòria històrica que manté fresc cada dia el missatge de l'evangeli i recorda les meravelles de Déu en les persones. Com Maria guardava totes les coses en el seu cor, sovint sense entendre res. D'una forma especial, les dones som conscients del nostre paper de transmissores d'aquesta memòria que parteix de l'experiència viva de cada una de nosaltres. Les dones aportam la forma de fer, d'escoltar i veure, d'anar fent a poc a poc, des del cada dia, des de cada una de les tasques que duim a terme. I això enriqueix, d'una forma importantíssima, cada petita comunitat d'iguals.

Des de la nostra reflexió, constatarem que hem superat l'Església com un treball de dictat obligatori i hem arribat a estimar una Església que es va fent, resituant i renovant a cada moment. I això ens ha alliberat. Ens hem acostat a Maria com a la dona de poble que coneix ben de prop la marginació i que, amb moltes dificultats, perquè hi ha moltes coses que no entén, va fent un procés. I la figura de Maria se'ns ha posat més a l'abast, perquè hi hem sabut veure, abans que res, la mare i la deixeble. I això ens ha omplert de goig i ens ha donat força per continuar.

Maria va anar fent camí de comunitat i poc a poc ho va anar entenent. Formar part d'aquella Església incipient no era res que tingués un caràcter d'imposició, sinó que era una necessitat vital per qui havia descobert i entès el missatge de Jesús. Una vegada fet el procés d'entendre què vol dir ser Església, assumim la comunitat cristiana com a comunitat d'iguals que transmet, comparteix i celebra una mateixa fe. Maria va esperar, va rebre l'Esperit i va comprendre.

És un procés molt semblant al nostre i per això la

podem tenir com a model i companya. Quan es comprèn el missatge, que no és res més que un missatge d'amor, tot esdevé nou.

Continuam també dins l'Església perquè hem entès que Jesús és, a la vegada, home i fill de Déu. A vegades d'una forma dolorosa, hem superat la dicotomia d'haver de decidir entre un Jesús que és home i un Jesús que és fill de Déu. Com Maria va saber complementar la visió del fill de les seves entranyes amb la comprensió de Jesús, com a Fill de Déu i com a portador d'una vida per a tots, destinat a alliberar els més pobres i, entre ells, les dones. Recordam, amb infinita tendresa, com el mateix Jesús, tal com conta l'evangeli de Mateu, es deixa canviar d'opinió per una dona estrangera.

Així i tot, però, vivim amb dolor el tancament de l'Església a molts dels plantejaments del món d'avui i, molt especialment, el tancament en el tema de la dona. Ens dol que, avui que tots hem assumit, en un procés ple de dificultats, una cultura democràtica i de debat, es pugui dir que hi ha temes que estan tancats. Ens dol que, en un món on cal cada dia fer front a tants desafiaments, la nostra Església, aquesta que estimam, resti closa dins la seva closca de la seguretat i el conformisme. Enmig d'aquesta realitat, valoram molt positivament les aportacions que fan les dones teòlogues, aquelles que ens ajuden a llegir la Bíblia amb ulls de dona i ens aporten la seva sensibilitat específica. Tant de bo que, en no molt de temps, les seves veus puguin ser més escoltades i, sobretot, més dutes a la pràctica. L'aportació diferenciada de la sensibilitat femenina no pot faltar a la realitat de l'Església, com no va faltar a les primeres comunitats.

Margalida Fons

MARIA CREU QUE UN ALTRE MÓN ÉS POSSIBLE

Avui m'ha tocat a mi parlar-vos de Maria, la Gran Maria de les muntanyes de Lluc. Les meves paraules surten de la meua experiència de vida. La vida d'una dona mallorquina, de 69 anys, dona creient, dona feminista, que, aprofundint en l'Evangeli, ha anat repensant, fent-se preguntes sense fi.

Les meves relacions amb Déu i amb Maria han anat canviant al llarg de la meua vida. També les meves relacions amb la natura i amb els altres.

Darrerament, he descobert el comentari que fa Jesús als qui caminaven amb ell i se barallaven per motius de poder i de domini: "Entre vosaltres no ha de ser així" els diu... Aquestes paraules de Jesús me duen a una Fe activa en la interdependència vital entre tots els éssers, els grups, les ètnies i els països." No ha de ser així " diu Jesús, així com sol ser. Tot pot ser d'una altra manera.

Un altre món és possible.

Es fàcil per a nosaltres connectar amb Maria perquè som mediterranis. Ella veia i trepitjava paisatges semblants al nostre. Els Evangelis parlen d'oliveres, de figueres, de blat, de barques, de peixos, de la mar...

Maria, dona jove compromesa amb un fuster de poble, rep un missatge de Déu. Escolta el missatger i s'atreveix a fer-li preguntes, a aclarir les coses. Quan les té aclarides, se fia de Déu i accepta començar un camí que no sap on la durà.

I en lloc de quedar-se pensant, se'n va de pressa a la muntanya, a un poble de Judea a ca la seva cosina. Heu vist mai un quadre amb Maria que travessa les muntanyes? Jo no... Era un camí molt llarg... de Natzarat a Judea.

Arriba a ca n'Elisabet, la seva cosina, i val la pena

Jesús, de vegades sense entendre'l: "Fill per què t'has portat així amb nosaltres?.." Maria que no té amics influents i és la mare de l'ajusticiat per al qual no tengueren gens de consideració. Maria que una vegada mort el seu fill, segueix amb la comunitat d'amics i germans en la fe i rep l'Esperit Sant.

Amb aquesta figura, jo i altres dones ens hi podem sentir identificades i ens ajuda a cercar noves virtuts per a les dones. Una és l'amor a la vida pròpia i a tot ésser on també entra l'amor a la natura.

contemplar el simbolisme de l'escena: les dues dones, laiques, embarassades, una jove i una vella, cantant i lloant Déu i un sacerdot mut (encara Déu no havia tornat la paraula a Zacaries). Aquestes dues dones parlen de felicitat, no tenen por de sentir els seus cossos amb el fill que bota dins les entranyes.

Nosaltres, les dones, hem decidit obrir el llibre del cos i, com diu Ivone Guevara, el llibre dels nostres cossos, dels cossos de les dones ferides, del cos agredit de la Terra per poder renéixer de nou col·lectivament... estimar i respectar altres cossos... A partir dels nostres cossos, tots deim "Déu" com un sospir, o com un consol, o com plaer, o com justícia i igualtat. Mitjançant el cos, coneixem i desconeixem, estimam i odiam, ens emmalaltim o ens curam. Mitjançant el cos, organitzam economies i polítiques injustes o justes, afavorim el cos dels privilegiats o el col·lectiu.

L'evangelista posa en boca de Maria el cant ple de goig del Magníficat (que tots sabem). Maria no calla. Maria parla i canta. Maria se valora a ella mateixa "El que tot ho pot obra en mi meravelles". Maria té un sentit de la història: "l'amor als qui creuen en ell s'estén de generació en generació".

Maria creu que un altre món és possible: "Derroca els poderosos del soli i exalça els humils. Umpl de béns els pobres i els rics se'n tomen sense res".

Aquesta imatge de Maria té un significat per a nosaltres, com a dona de Fe, però com a dona de poble que probablement no sabia llegir ni escriure i que no podia assistir a la sinagoga com els homes. En el temple, les dones tenien el darrer lloc, perquè així ho deien les lleis d'aquell temps. Que diferent a la Maria que ens han pintat com una princesa o una senyora carregada de joies! O com si sempre tingués 17 anys. Fins i tot en moltes doloroses de processons de Setmana Santa, trobam al fill adult i a la mare sempre com una nina!

Ella es va fiar de Déu, va estimar i seguir el seu fill

Una altra virtut que descobrim en Maria és la resistència, amb l'esperança que un altre món és possible, que una altra organització eclesial és possible, una altra Mallorca és possible.

Una Mallorca on la Caritat no sigui beneficència. On el turisme ens dugui al coneixement d'altres pobles i cultures, però no a la destrossa del nostre ecosistema. On l'amor a la nostra cultura se pugui compaginar amb una interculturalitat i acollida dels més dèbils que vénen a cercar feina. On el mestissatge que sempre hem heretat continuï essent una riquesa.

Per això, les dones de Palma que som vengudes avui aquí, estam dins moviments ciutadans i socials amb xarxes mundials i amb moviments ecologistes i feministes.

I acabaré amb el resum d'un manifest fet per un teòleg belga, François Houtart, que va col·laborar molt directament en el document "Església i món" del Concili Vaticà II, i que fa uns anys va recórrer amb nosaltres aquestes muntanyes de Mallorca.

El manifest diu:

És temps de revertir el curs de la història
És temps de posar l'economia al servei de tots els pobles.

És temps d'enderrocar el mur entre Nord i Sud
És temps d'enfrontar la crisi de civilització.

És temps de globalitzar les lluites socials.

És temps de despertar l'esperança dels pobres.

Ha arribat el temps de les convergències.

És temps que un pensament creador i universal s'obri davant nosaltres.

El temps de l'acció ja ha començat.

Com podeu veure, totes aquestes propostes ens durien a més llargs parlaments.

Jo, només vull acabar demanant a la Madona de les muntanyes de Lluc que ens ajudi. Com ella, volem creure, esperar i estimar.

Maena Juan

XVIII Seminari Blanquerna sobre PARTICIPACIÓ CIUTADANA I NOUS MOVIMENTS SOCIALS

(Lluc, 27-29 de setembre de 2002)

El Grup Blanquerna celebrà el seu encontre anual, amb la participació d'unes 120 persones, majorment joves. Després de la benvinguda donada per Climent Garau, president del grup, i per Jaume Reynés, prior del Santuari, presentaren ponències destacats personatges de la societat mallorquina: Pere Fullana (historiador, teòleg, director de Presidència del Govern i antic blauet), Miquel Àngel Maria (tècnic social, nomenat recentment director de cultura del Consell), Pere Muñoz (director general de cultura del Govern i candidat a la batlia de Palma), Tomeu Català (director del Projecte Home) i Llorenç Bravo (secretari general d'UGT a les Balears).

De Catalunya intervingueren: Raül Romeva (Prof. de Relacions Internacionals de la UAB, de la Càtedra Unesco i de l'Escola de Cultura de la Pau), Jordi Sánchez (Director de la Fundació Jaume Bofill), Vicenç Partal (Director de Vilaweb i Professor a la UPF), Montserrat Guibernau (Professora de The Open University), Arcadi Oliveres (Director de Justícia i Pau i professor de la UAB) i Jordi Porta (Síndic de Greuges de la UAB). El sociòleg Joan Amer va dirigir un taller sobre el Fòrum social mundial de Porto Alegre, Brasil,

i el grup de música tradicional *Nou Romancer* organitzà l'animació musical.

Amer destacà la qualitat de les ponències i la participació del públic, ben heterogeni i qualificat.

(Resum de les cròniques de T. Martí al *Diari de Balears*)

CONGRÉS DE JOVES D'ESGLÉSIA. "TOT ÉS TEU"

1, 2 i 3 de novembre de 2002, aquesta data és difícil d'oblidar per als 300 joves i al·lotes que participaren al Congrés de Joves d'Església, una iniciativa de la Delegació de Pastoral juvenil amb el lema "Tot és teu". El

lema fou triat a partir d'allò que va dir Sant Pau "Tot és vostre: el món, la vida i la mort, el present i el futur. Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist, i Crist és de Déu" (Icor. 3, 22-23).

D'entrada, hem de dir que 300 joves semblen pocs pel gruix de joves que som a Mallorca, però si una cosa hem après d'aquest congrés, és que no estam a un moment eclesial de grans masses sinó de tenir cura dels petits grups i de donar-los protagonisme i empenta. El lloc que ens va acollir fou

el Santuari de Lluc on, una vegada més, ens hi sentirem com a casa nostra.

L'objectiu del congrés fou possibilitar un espai al jove per experimentar, pensar, compartir i formular la fe

en Jesucrist. S'establiren dos nivells de participació dependent de les edats, el nivell 2 de 20 a 35 anys, participaren a partir del divendres i el nivell 1 de 16 a 19 anys, a partir del dissabte. Per a cada nivell, hi va haver diferents activitats fins el diumenge, quan s'ajuntaren per compartir tot el que havien viscut.

El divendres, els joves tingueren la possibilitat d'apuntar-se a diferents tallers, tots amb l'objectiu de fer una ullada al que vivim en el nostre món, les temàtiques foren diverses: migració, interculturalitat, futur professional, ecologia, economia, etc. Després dels tallers, tingueren una estona de pregària, per tal d'agrair a Déu tot el viscut durant el dia. Ens hi ajudaren na Carmen i na Victoria, membres del grup "Jesús, arte y vida", que ens ensenyaren a emprar tot el que som: cos, ment, cor i esperit, per comunicar-nos amb Aquell que tant ens estima.

El dissabte, començarem amb força, amb una conferència a càrrec de la Sra. Pilar de Miguel, Llicenciada en Teologia i professora de l'Institut Diocesà de Teologia Pastoral de Bilbao. Les impressions foren molt positives, la Sra. de Miguel va saber donar impuls, energia i vitalitat al nostre ésser cristià i val la pena recordar alguns dels comentaris dels oients: *"Jesús va ser el primer crític, la seva actitud és actual, de modernitat, i útil. Jesús és una persona viva, per molt de temps"*, *"Cal tenir l'esperança de poder construir un món nou. Cal tenir coratge per posar-hi les mans"*, *"Cal descobrir el que Déu vol de cada un de nosaltres"*, *"Una vegada més Jesús connecta amb la nostra realitat"*. Coses com aquestes i moltes altres foren compartides en petits grups i posades en comú per tal de poder establir un clima de diàleg entre els/les participants i la conferenciant.

Tot el que s'havia viscut fins el moment va tenir el seu moment culminant quan en petits grups cadascú va poder expressar, comunicar el seu somni d'Església. També és molt interessant recollir algunes de les conclusions com a resum: Els joves demanen i somnien una Església senzilla, coherent, profètica, adaptada al nostre temps, alegre, autèntica, acollidora, oberta, testimonial, compromesa, missionera, lliure, pobra, espiritual, humil, ecumènica, feliç, dialogant, vital, etc.

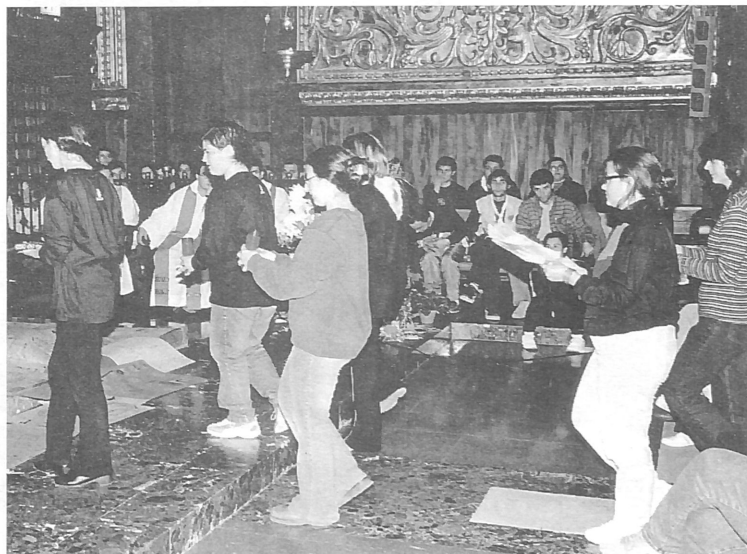
Mentrestant, havia arribat el moment d'acollir els joves més joves, els del nivell 1, i oferir-los tota una sèrie de tallers especialment pensats per a ells/es. L'objectiu era que descobriessin com vivien diferents aspectes de la seva vida: l'amistat, la sexualitat, la diversió, la rebel·lia, etc.

Tots junts ja ens esperaven dos moments més, una pregària, amb el mateix estil del dia anterior que fou molt viscuda i participativa, i després del sopar, el concert de Comisió, un grup musical de Cantàbria que, a través del pop-rock, ens transmeteren que val la pena ser joves cristians en el món.

El diumenge, els dos nivells tingueren l'oportunitat de compartir i continuar reflexionant sobre el seu somni d'Església. A partir d'aquest treball, cada grup va poder fer una aportació a l'Eucaristia, que celebrarem a darrera hora del matí presidida pel Sr. Bisbe. També tingueren l'oportunitat de prendre consciència del que havia suposat el congrés per a tots i cada un dels qui hi formarem part, tant en la organització com en la participació.

Per acabar, voldria destacar un parell de coses. Es va demostrar una vegada més que el/la jove necessita més que mai que se'l tengui en compte, que quan això passa i es sent important i protagonista, respon amb tot el bo que hi ha dins ell/a. Vàrem poder constatar que Jesús i el seu missatge no passen desapercebuts i que, tal volta, és molt necessari continuar propiciant espais on ens interpel·li, encoratgi i animi. També voldria destacar la presència contínua del Sr. Bisbe al Congrés; ens va ajudar (sobretot al jove) a sentir-lo proper, amical, a entendre millor la seva tasca i vull també agrair el seu encoratjament constant. I finalment agrair a la comunitat de Missioners dels Sagrats Cors del Santuari de Lluc la seva bona disposició i acollida i, sobretot, les gràcies per demostrar que creuen en els joves. Una vegada més com ja he dit al principi, Lluc fou ca nostra.

Joana Karmany Jaume,
Delegada de Pastoral Juvenil.

EL P. RAFEL JUAN MESTRE, FILL ADOPTIU D'ESCORCA

La sessió extraordinària de l'Ajuntament es va celebrar l'1 de setembre de 2002 en una Sala d'Actes del Santuari, sota la residència del batle Sr. Antonio Gómez Pérez i amb l'assistència dels regidors Sr. Francesc Marroig Solivellas, Sr. Joan Coll Coll, Sr. Antoni Solivellas Estrany, Sr. Sebastià Amengual, Sr. Joan Josep Barceló Bauzá, amb l'absència justificada del Sr. Antoni Mas Rullán, i assistits pel secretari de la Corporació el Sr. Joan Marquès Company.

El P. Gabriel Seguí Trobat (arxiver del Santuari de Lluc, ponent de la defensa) i el Sr. Gaspar Valero (historiador i professor en excedència de la UIB, Fiscal de l'expedient en substitució de D. Antoni Cànaves Solivellas, mort sobtadament) presentaren les ponències que pensam publicar en la revista LLUC.

Complets tots els tràmits prevists al Reglament d'Honors i Distincions pel que fa a la proclamació de fills adoptius, el senyor Batle digué: "Vull expressar l'enorme satisfacció que representa per a aquesta corporació haver pogut, a la fi, reconèixer públicament la figura del Pare Rafel. Fa anys que ja ho vàrem intentar, però la humilitat de la família es va resistir amb fermesa al nomenament. Avui, gràcies a la intervenció del Prior del Santuari, P. Jaume Reynés, ha estat possible, fet que, en nom de tota la Corporació Municipal, vull agrair-li. Vull destacar que el Pare Rafel Juan i Mestre és la primera persona que l'Ajuntament d'Escorca, al llarg de tota la seva història, distingeix amb tan alt guardó. Ell, ben

EL Batle amb els ponents G. Seguí i G. Valero

merescudament, m'ha obert la llista, espero que n'hi hagi d'altres.

El nomenament com a fill adoptiu és el més alt guardó que l'Ajuntament pot concedir a un dels seus ciutadans, i és justament així com ha de ser entès. Quan aquest Ajuntament ha adoptat la iniciativa de honorar un dels seus ciutadans amb tan alt guardó, no ho ha fet a la lleugera ni de forma gratuïta, sinó que pretén ressaltar i distingir una figura emblemàtica i transcendent per al nostre municipi, com la del Pare Rafel. Gràcies a la seva profunda labor investigadora per arxius i biblioteques de Mallorca, el poble d'Escorca pot avui conèixer bona part del seu passat històric medieval".

Quedà proclamat per votació unànime, FILL ADOPTIU DEL MUNICIPI D'ESCORCA EL PARE RAFEL JUAN I MESTRE. Com a justificant, el Sr. Batle féu entrega d'una placa al Prior del Santuari de Lluc i presentà el retrat de l'homenatjat, que s'exposarà a la Sala, i els dos llibres *ESCORCA, apuntes para la historia del municipio*, que arregen una selecció d'estudis del P. Rafel.

Un comunicat d'adhesió del batle de Porreres, en nom del poble nadiu, el Prior, en nom del Santuari, i el P. Miquel Lliteres, en nom de la família, expressaren el seu agraïment. L'acte acabà amb un brindis a l'entrada de l'Ajuntament.

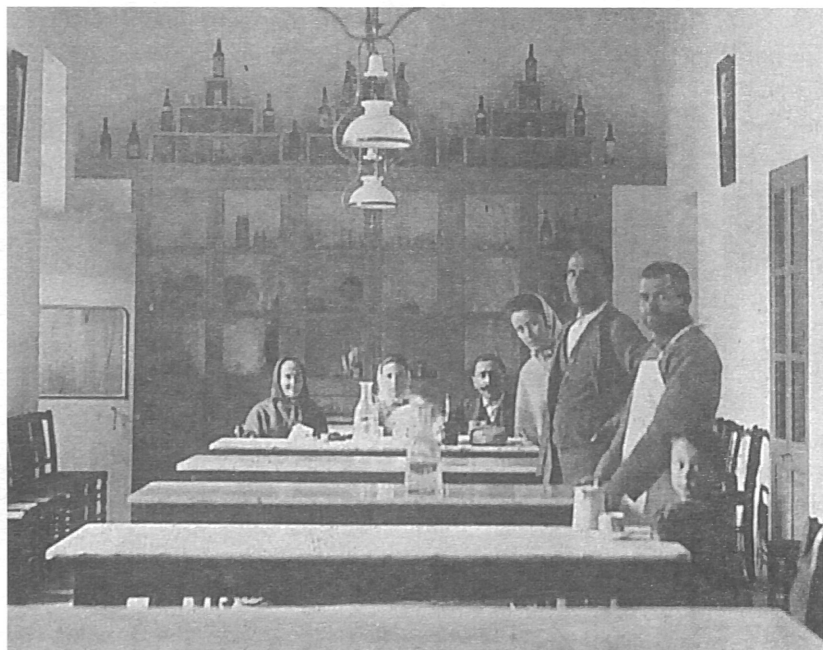

Foto antiga de la Fonda de Lluc on servien els pares del P. Rafel i ell és un al·lot de 6 anys (1914)

MALLORCA TÉ SANTUARIS...

El Crist de la Sang: Presència i absència d'una imatge

La informació sobre la vida dels santuaris de Mallorca té el seu punt fort en la Sang.

El passat 18 de desembre una persona malalta va estamanejar el sant Crist fins a fer-lo trossos. Aquest fet ha tingut una forta repercussió en moltes persones. Els mitjans de comunicació se n'han fet ressò.

La imatge de la Sang és significativa i emblemàtica. Enmig de la nostra Mallorca, la imatge venerada evoca la presència de Jesús crucificat i ressuscitat. I és un tret d'identitat

L'església de la Sang amb el Crist destrossat convida a moltes reflexions. Ara que no hi ha la imatge, queden els testimonis vius de com s'ha viscut aquest esdeveniment. La societat mallorquina no hi ha restat insensible ni indiferent. És un fet que ha arribat molt endins. Ha fet pensar en la nostra societat, en les persones, en els marginats, en les mesures de seguretat, en la situació espiritual de la nostra Mallorca d'avui.

Què en queda, d'això, tot plegat? En queda una convidada a no separar el Crist crucificat de totes les situacions on les persones pateixen i viuen el que ha sofert la bella imatge. En queda l'experiència viscuda que la fe i la vida són més grans que les imatges que les porten.

A hores d'ara es restaura el Sant Crist en el taller del Bisbat de Mallorca, sota la direcció d'Antònia Reig. Prèviament hi ha hagut un llarg procés d'anàlisi i d'elaboració del projecte de restauració, amb consultes a les principals escoles del ram. No hi ha data per a la finalització dels treballs.

La Pasqua d'enguany, l'haurèm de viure amb l'absència de la imatge. Per a moltes persones serà una Pasqua diferent. Una Pasqua que ens posa al davant un fet aparentment contradictori i, per tant, ben real: no hi ha cap imatge que sigui suficient per expressar el que significa el Crist mort i ressuscitat. És cert.

Però, al mateix temps, necessitam imatges, símbols, referències, mediacions concretes que expressin i portin el que vivim de fe i de recerca, d'experiència de Déu i d'obertura a Ell, de presència seva en el cor mateix de la nostra vida. La nostra fe necessita aferratalls. Necessitam la Sang.

Una bella fotografia de mida natural, obra de l'estudi de Gabriel Bennassar de Felanitx ocupa el lloc on, una vegada restaurada, tornarà ser present la imatge del Crucificat. Mentrestant, l'esplai del cor i la pregària, la intercessió i l'acció de gràcies hauran de ser, més que mai, en esperit i en veritat.

Francesc Munar Servera

El 15 de novembre, Mons. Teodor Úbeda va nomenar Mn. Francesc Munar coordinador de la Pastoral dels Santuaris del Bisbat de Mallorca. La pastoral dels santuaris està integrada dins la Delegació de Litúrgia i Pietat Popular i té una clara implicació amb la pastoral del Turisme. Fins a hores d'ara, aquest servei, l'ha portat a terme el Pare Bartomeu Pericàs, missioner dels Sagrats Cors, que se'n va acomiadar el passat mes d'octubre.

L'11 de març, els rectors i altres responsables de santuaris de Mallorca tindran una trobada a l'església de la Sang de Palma. Començarà a les 11 del matí i acabarà amb el dinar.

Els dies 24 i 25 de març, hi haurà la trobada de rectors de Santuaris de Catalunya i Balears. Tindrà lloc en el Tibidabo de Barcelona. Mn. Teodor Suau serà l'encarregat d'acompanyar la reflexió sobre la missió dels santuaris en la situació actual.

REMODELACIÓ

El dissabte de la Diada es tornà a obrir l'antiga entrada del Museu, profundament remodelada. Devora la porta, s'ha deixat al descobert una cantonera de l'antiga torre de defensa del segle XVI, que ocupava el buc de l'escala, i que fou construïda pel mestre Jaume Sard (Figuera), en temps del prior Bartomeu Ripoll.

L'antiga *Sala de la Infanta* s'ha dividit en dues seccions. La primera dedicada a l'Arqueologia, reformada per l'escultor Francisco Sandóval; la segona, al Tresor de la Mare de Déu, remodelada per la directora del Museu E. González. Se n'ha modernitzat la presentació i s'ha fet un important treball de selecció i datació de peces, algunes de les quals s'exposen per primera vegada.

LA COL·LECCIÓ DE JOIES DEL MUSEU DE LLUC

La importància que els estudis de les arts decoratives donen en el nostre país a les joies històriques, amb títols com *La joyería española* (Madrid, 1998) o *La cultura ceñida* (València, 2000), té com uns dels exemples més importants a la nostra illa, l'exposició que l'any 2001 es va muntar en una de les sales del Santuari de Lluc.

La mostra estava representada per un conjunt de joies tradicionals mallorquines i eivissenques, procedents de donacions particulars a la Mare de Déu de Lluc, i entre les més antigues destacaven les del senyor Antoni Mulet i Gomila i de la seva dona, Catalina Arrom que les varen donar la dècada dels seixanta.

Aquesta exposició es va acompanyar d'una sèrie de retrats femenins de la pinacoteca de Lluc, per il·lustrar la forma com es lluïen les joies en altre temps, i d'un fulletó (el primer de la col·lecció d'exposicions temporals del Museu), i es va clausurar a finals de setembre per passar a instal·lar-se a la sala del Tresor, renovada l'any 2002.

Els vestigis més antics d'aquesta col·lecció daten del segle XVIII, una època en la qual la indumentària femenina de Mallorca obligà que la joia que es podia lluir fos bàsicament aquella que s'exhibia a les mans, en els complements del vestit, com la *botonada*, i sobretot, en els medallons i *baixos de rosari*.

El *reboşillo* i el *guatlareto* que cobrien el cap i el coll en la seva totalitat, i que deixaven a la vista només el rostre, impedièn veure l'adornament de les orelles, els cabells, el coll i l'escotat de la dona mallorquina. Tot simplement, podem deduir que l'enjoïament cenyit al cos quasi no existia en una època que es fixen els models que serien els tradicionals en la indumentària.

Aquesta absència de lluentor es pot traduir com un símptoma del caràcter de reserva i de devoció religiosa que la dona mallorquina manifestava en tot moment, com a dipositària dels valors catòlics, defensats amb força arran de la Contrarreforma.

El model de penjoll més difós, i amb tota seguretat el més antic, demostració a més de la defensa contra el protestantisme en referència al dogma de la Transsubstanciació del cos de Crist en la Eucaristia, va ser el medalló denominat *sagrament* o *altaret*. El *sagrament* és un medalló pla, de forma ovalada i apaïxada, proveït en el centre d'un altaret amb la seva custòdia flanquejada enmig per dos àngels. Està fet en planxa d'or treballada a cop de martell, i després cisellada, inserida entre dues làmines de vidre i envoltada amb una vasa de lòbuls de fil d'or corbat.

A diferents indrets de Mallorca, s'anomena també *esperitsant*, com a deformació de la insígnia del *Saint Esprit* que es posaven als cavallers d'aquesta orde, i que podia tractar-se, a la vegada, d'una confusió popular amb la creu de l'orde de Malta (amb la mateixa estructura però sense el colom) més arrelada a Mallorca.

Els *sagraments* formen una de les produccions

mallorquines més nombroses i de més acceptació, dels quals es troben exemplars idèntics als de Lluc a col·leccions tan llunyanes com la *Hispanic Society of America* de Nova York, o el *Museo de Artes Decorativas* a Madrid.

L'ús d'aquest medalló continua amb una versió més econòmica de vidres pintats sobre fons negre, al segle XIX, moment en el qual la imatgeria religiosa dona pas, sense desaparèixer per complet, als medallons que presenten petits cistells o gerros, fets en planxa d'or amb flors de vidres acolorits; un detall complementari aquest darrer, que va ser, herència de l'estil rococó, que considerava una joia, a la moda, aquella que combinava les pedres bones amb les falses.

El caràcter de resum inherent a aquesta nota ens impedeix fer més extensiva l'exposició d'un tema tan ample com és aquest; només ens queda remetre-vos a un nou llibre que es publicarà el mes de febrer amb el títol *La joieria a les Illes Balears*, escrit per M. Magdalena Riera, i jo mateixa, amb l'estudi d'una gran part dels exemplars que pertanyen al Museu de Lluc.

Elvira González

90 ANYS DEL PINTOR COLL BARDOLET

La comissió del 90è aniversari, amb el lema *Els colors de la llum*, organitzà un seguit d'actes per homenatjar el Pintor per aquest motiu tan memorable i que pretenien oferir un pèssic de la seva vida i la seva obra. En destacaren els següents: les Exposicions, la Música i els Balls, el Llibre i el Panell d'Experts, la Diada d'Ani-

versari al Santuari de Lluc i el Sopar d'homenatge.

Diumenge, dia 20 d'octubre, els familiars, els amics i els admiradors del pintor Coll Bardolet pujaren amb ell a Lluc, on el P. Prior els rebé en el portal major de la plaça dels Pelegrins. A la basílica, abans de l'ofici, la coral Canigó ens obsequià amb un bell concert de música sacra i popular, que fou molt aplaudit. Acte seguit, el P. Jaume Reynés, prior del Santuari, presidí la missa major, en la qual cantà l'Escolania. Els cossiers i cava-

llets de l'Escola de Música i Danses de Mallorca Bartomeu Enseñat, antic blauet, ballaren l'oferta, amb la qual delectaren els presents a la celebració. Acabat el ball, Coll Bardolet féu ofrena del llibre *Els colors de la llum*, una panoràmica sobre la seva vida i la seva obra, i de *les Auques*, síntesi poètica bellament il·lustrada dels seus primers noranta anys. El cant final de la missa anà a càrrec de la coral Canigó. Després del plegamans a la Mare de Déu de Lluc, patrona de Mallorca, tots els pelegrins pogueren acompanyar l'artista en la visita al Museu on hi ha dipositada la col·lecció Coll Bardolet i gaudiren d'aquesta jornada festiva de portes obertes. Fou una diada molt emotiva i d'intensa espiritualitat.

Josep Obrador

EXPOSICIÓ DE NADAL A LLUC

Amb la consigna d'*Alegria per a tot el Poble*, presentàrem enguany una exposició popular, coordinada pel prior, P. Jaume Reynés, i amb la col·laboració entusiasta d'una munió de persones.

A la basílica, Betlem dels Siurells:

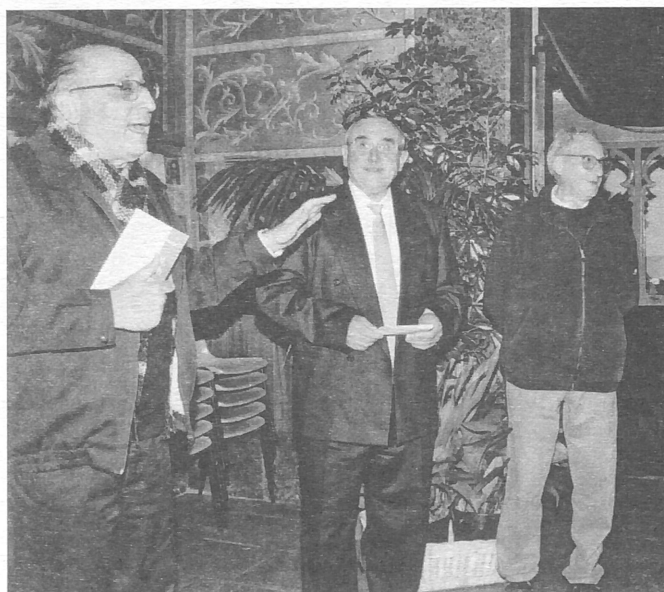
Construït per Martí March i Macià Ripoll, amb peces de la col·lecció de Josep Riera, gerent del Santuari, fetes pels artesans Andreu Isern i Antònia, Maria Amengual i siurellers de Can Vent.

A la inauguració Josep Riera digué:

“Tot el món cristià per aquests dies celebra el naixement de Jesús, Déu fet home. Ho celebra de moltes maneres, no sempre totalment cristianes, però... gairebé sense voler, celebra la venguda de Déu fet home. Una manera de celebrar-ho és l'escenificació del fet que va ocórrer ara ja fa més de 2000 anys amb figuretes la majoria de fang. N'hi ha de totes castes, materials, qualitat i riquesa. Se rivalitza amb bona manera qui el fa més gran, més ric, més garrít...”

Aquesta basílica enguany ha triat els pastorets de siurells, els més senzills de totes les figures, però els més mallorquins. Són pobres, solament es vesteixen amb roba de dos colors i s'abriguen amb una pellissa, però tenen la mateixa dignitat que els altres.

Mirant aquest betlem, demanam al nin Jesús petit, tan petit com la nostra néta que avui ens acompanya, que aprenguem dels siurells a viure amb la seva senzillesa. Així, d'aquesta manera, amb l'ajuda de la Mare de Déu de Lluc, arribarem a aconseguir la dignitat que ens permeti prendre part del betlem celestial on en companyia de Jesús, de la seva Mare, de sant Josep i de tots els homes bons que han passat per aquest món, cantem

com canten els nins blaus de Lluc: ‘Glòria a Déu en les altures i pau a la terra als homes de bona voluntat’”.

Al Museu, Pastorets de l'Escola Mallorquina

Procedent de la donació d'Antoni Mulet (Gènova), un conjunt de betlems d'escaparata i figures de pastorets de fang cuit (de l'Escola Mallorquina) i procedents la majoria del taller del mestre de les Verges Rosses (1750-1815) i del taller dels Santets (Fernández pare i fill, mitjan i final del segle XIX).

A la Sala d'Exposicions: BETLEMS I SIBIL·LES

De la col·lecció de Rafel Antich, *Xaramec* (Algaida): Betlem mallorquí de Joan Aguiló Forteza (Palma), Naixements de Madò Elionor (Pòrtol) i de Francisca Palou Amengual (sa Cabaneta), Tres reis de Can Vent (Marratxí).- De la col·lecció de Joan Cabot

Estarelles (Palma): Algunes figures d'Andreu i Antònia i de Carme Garcies, *Carxa* i de la seva filla Zaida Campomar. Alguns fanalets antics.- D'Andreu Isern i Antònia Amengual (s'Aranjassa): Misteri i Cova de copinyes de Catalina Amengual Serra (sa Cabaneta) .- De Magdalena Roig (Es Retall, Palma): 2 misteris.

De Carme Garcies, *Carxa* (Alcúdia): Col·lecció de naixement i figures, que regalà per al Museu.- De la col·lecció de Josep Obrador Cladera (Palma): Sibilles de Joan Guerra (Palma) i quadres de Joan Guerra i de J. Roca Fuster.- De Jaume Falconer (Algaida): Sibilla de Vicenç Oliver Linares (Algaida) i fotos de la sibilla de Lluc.- De la col·lecció de Josep Coll i Bardolet: Naixement de Julià Fàbregas (Vic).

De la col·lecció del Santuari de Lluc: Naixement pagès de Pere Pujol, Naixement, tres reis i pastorets colonials, Escaparata dels arbres fruiters, Mare de Déu pagesa i quadres d'Aligi Sassu, de Bermejo i de Maria Vich, dibuix de Pilarín Bayés i algunes Sibilles i Blauets de Joan Guerra i blauets d'Es Retall. També fotos de la Sibilla a diferents indrets del fons de l'escolania, així com una vestimenta de la Sibilla de Lluc i una bella col·lecció de neules fetes per les Germanes Franciscanes.

L'exposició, que durà dos mesos, fou molt visitada per la gent del poble. Com a testimoni en deixaren un quadern ple de comentaris, dels quals treim una petita

mostra:
 "Fa goig". "Es de agradecer que se hagan exposiciones como ésta". "Me siento maravillado". "Es extraordinario" "It is very nice". "Absolutely charming!" "Beautiful!" "Splendido! É carino!" "Es ist wunderschön!" "Feg likte det veldig mye". "Un 10!" "Saps que és de guapo això!" "La tendresa feta art" "És una passada" "Sencillamente maravilloso". "Mola cantida". "Todo muy guay". "Som una família i ens ha agradat molt, a grans i petits". "Es la primera vez que vengo aquí y la exposición me ha gustado mucho. Está muy bien explicada. Aunque sólo tengo 10 años, la he entendido muy bien". "Es muy chuli, tengo 6 años". "De los ojos directamente al corazón". "Que no se pierdan nunca las buenas tradiciones: es nuestra identidad y lo que une a los pueblos y las gentes".

"Molt important per no perdre de vista les nostres arrels. Sols coneixent el nostre passat i vivint el present, podrem assaborir el futur". "Conservar les tradicions per no perdre la identitat". "Toda expresión de religiosidad y de mallorquinitat és bo para todos" "Ha estat un plaer poder contemplar amb aqueixes figuretes artístiques una representació genuina, entre altres coses, de les arts i oficis de Mallorca, d'una Mallorca ja desconeguda per molts". "Els reis siurells són senzillament brutals". "Gràcies per a donarnos a conèixer una mica de la nostra història". "Sobrecogedor, esto ayuda a seguir viviendo". "Un digne reconeixement a l'avantguarda dels genials

siurells del segle XXI de la Mallorca més artística” “Els capellans joves visiten l’exposició i agraeixen la sensibilitat de Lluç per les coses tan nostres”. “Aunque no somos de Mallorca, nos gusta contemplar la artesanía de esta tierra en este lugar privilegiado que solemos visitar con frecuencia, ya que residimos aquí”. “Soy chileno y agradezco a ustedes por mostrar tanta riqueza de cultura religiosa y crear un lugar de encuentro con Dios”. “Familia M.S. estuvo aquí admirando estas obras tan lindas, somos de Ecuador”. “Hola, soy de Madrid y esto es precioso, es una de las cosas que más me han gustado en mi vida, tengo 32 años”.

Altres participacions del Museu:

Novembre 2002

- El Museu fa el préstec de tres figures de fang cuit del Mestre de les Verges Rosses, concretament, els tres Reis d’Orient, per a l’exposició *El arte en el Belén* que es va celebrar a la Torre de Don Borja, de Santillana del Mar (Santander). En fou comissari el Sr. Rafael García Serrano, director del Museo Santa Cruz de Toledo, i fou organitzada per la Fundación Santillana del Mar, des del mes de novembre de 2002 al 6 de gener de 2003. Les referències a aquestes peces es poden veure al catàleg: *El arte en el Belén*, Madrid, 2002, p. 92.

Desembre 2002

- El convent de les Caputxines de Palma demana al Museu de Lluç per a l’exposició de Nadal d’enguany, un rebosillo del segle XVIII de la col·lecció Mulet, i dos ventalls de la Xina per a l’exportació, de mitjans del s. XIX, amb les seves caixes lacades. L’exposició duu el nom: *Un llegat humà per a ús diví. Ornaments litúrgics del Monestir de la Puríssima Concepció* i va romandre oberta des del 14 de desembre de 2002 al 9 de gener de 2003. L’exposició té un catàleg, el sisè de la col·lecció d’aquest convent, coordinat per Aina Pasqual i Jaume Llabrés.

Altres participacions del Museu de Lluç

- El llibre *La joieria a les Illes Balears* de les autores, M. Magdalena Riera, arqueòloga municipal de

Palma, i d’Elvira González, directora del Museu de Lluç, compta amb una important mostra de peces del joier del Santuari. Aquesta darrera autora basa quasi tot el capítol de medallons i penjolls dels segles XVII i XVIII, en l’estudi dels existents al Museu, actualment a la sala del Tresor, dins les sis fornícules expositives.

- L’empresa Frontera i Font, S. L., consultora ambiental i de producció cultural, sol·licita al Museu de Lluç reproduccions fotogràfiques dels exvots anònims del s. XIX, referents a naufragis, fets a l’aquarel·la sobre paper. Aquesta tasca va dirigida a il·lustrar una exposició divulgativa (en preparació), sobre *Els fars i la mar a la Dragonera* per al Consell de Mallorca. Les fotografies varen ser realitzades per Miquel Frontera i Serra, al mes de desembre de 2002.

“SA
NOS
TRA”

Obra Social i Cultural

NOVES DE LLUC

IX MOSTRA DE LA SERRA DE TRAMUNTANA

Se celebrà al Santuari, organitzada conjuntament per la Conselleria de Medi Ambient i el Santuari de Lluç, els dies 12 i 13 d'octubre. L'edició d'enguany s'emmarcava dins el programa d'activitats de l'Any Internacional de les Muntanyes 2002, declarat per la UNESCO, amb el propòsit de conscienciar el món de la importància dels sistemes muntanyosos com a enclavaments a conservar i protegir, per la seva riquesa cultural i ambiental. Durant aquest cap de setmana, les

nombroses persones que visitaren la Mostra pogueren gaudir d'una gran varietat d'actes com eren: audiovisuals i exposicions permanents a casa d'Amitger, exposicions fotogràfiques al Santuari, mercat i mostra de productes artesanals, agraris, plantes medicinals, entitats públiques, associacions i ONG de conservació i protecció de la natura, dia del Voltor i dia del Ferreret, itineraris guiats a la Cometa dels Morts, degustació d'infusions d'herbes medicinals i actes lúdics i festius com la Trobada d'escoles de xeremiers, flabiol i tamborí de Selva, Muro, Sta. Margalida, Llubí i Lloseta.

ARA VE NADAL...

L'antic blauet i fillòleg Francesc Perelló Felani, de Llubí, ha publicat el llibretó *Ara ve Nadal...* És un interessantíssim aplec de costums, fraseologia, gastronomia i aspectes lingüístics sobre el Nadal, que ajuda a descobrir la saviesa antiga del poble, com diu el mateix autor. Aquest competent treball és una mostra de l'amor a la nostra llengua i cultura que Francesc va aprendre a Lluç.

CRÒNICA DEL SANTUARI

Celebracions

Setembre

2- Aquest mes de setembre s'obri amb la Festa major d'aquest Santuari, anomenada "La Diada". Comprèn un dens programa d'actes i dura durant tota

una vuitada. Els més importants queden esbrinats en altres seccions de Comunicació Lluç. Aquí sols feim referència als que van marcats amb un destacat segell religiós. I començam per recordar el triduum de preparació els dies 5, 6 i 7. Els dos primers dies amb celebració eucarística i predicació presidida respectivament pels pares Joan Arbona i Jaume Reynés. El dissabte dia 7, a la vesprada, feim el rosari cantat pel camí dels Misteris, dirigit pel P. Joan March, i memòria escenificada de la trobada i processó amb llumeneretes que acaba amb el cant dels goigs antics. La participació de fidels és ben notable.

Els dos moments més destacats del dia 8, solemnitat de la Diada, foren la concelebració de l'eucaristia a

Hissada de la bandera de Lluç

Exposició de siurells

Felip Guasp presenta el llibre de Mn. Pere Orpí

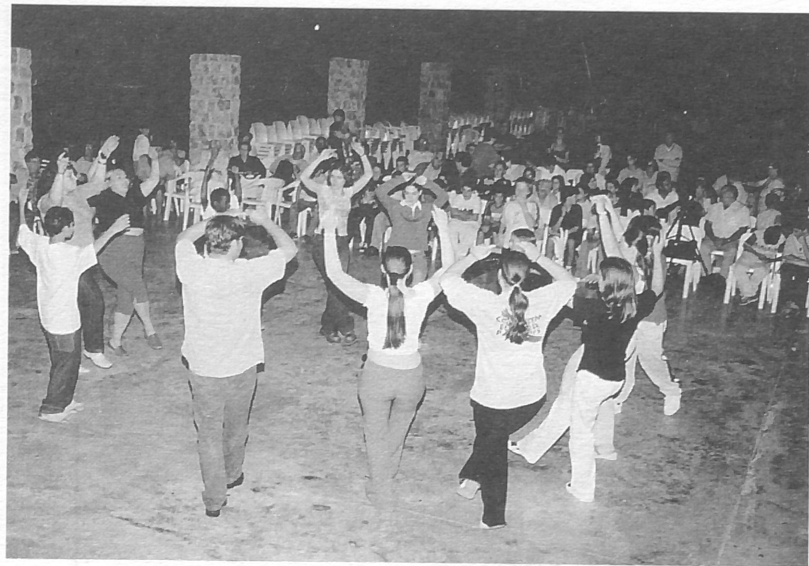
Degustació de sobrassada amb mel

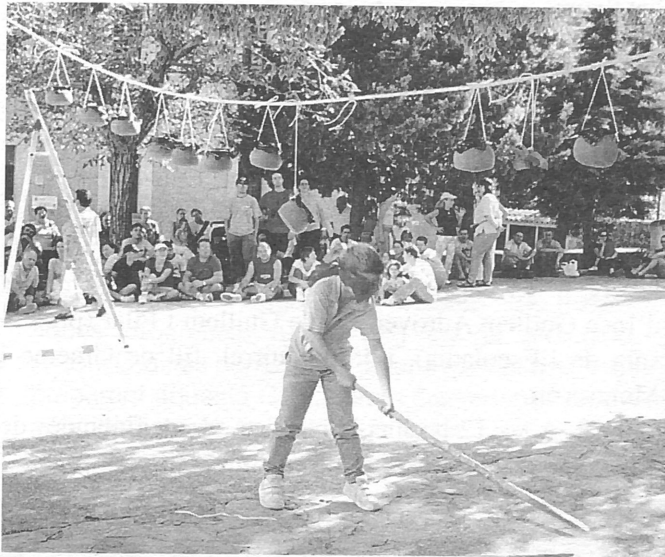
Margalida Rosselló, consellera de Medi Ambient, fa el pregu de festes

La Flor romania (Grup Fumeral, de Selva)

El jovent balla boleros

Trencada d'olles

Els comedians de l'Abat de La Real

Bunyoleres

ÀLBUM DE LA DIADA

LES CASES REGIONALS FAN DE LLUC LA SEVA CASA

Les primeres foren la Casa Catalana i la d'Aragó, darrerament la de Castella-Lleó. Ara s'ha constituït una Federació de Cases Regionals de Balears que ha volgut fer del nostre Santuari la seva Casa, sense comptar altres nombroses representacions com l'andalusa, que acudeix a la cita anual de la Cofradia del Rocío. El diumenge 19 d'octubre aplegà més de 600 persones, membres de deu cases diferents, al convit de l'eucaristia, al dinar de germanor a l'Acolliment i a l'acte oficial, en el qual el Consell obsequià els presidents amb una placa commemorativa.

JORNADES D'INVESTIGACIÓ MUSICAL

Els dies 16 i 17 de novembre es feren les primeres jornades d'estudi del Centre d'Investigació Musical de la Seu de Mallorca. S'hi tractà la música religiosa del s.XVIII; hi comparegueren una vintena de persones a escoltar els prestigiosos conferenciants. El P. Gabriel Seguí, membre del Centre, els dóna la benvinguda en nom del prior.

l'Acolliment presidida pel bisbe de Mallorca, D. Teodor Úbeda, i solemnitzada amb el cant de l'Escolania. L'avançament d'horari d'aquesta celebració, que es va fer per primera vegada, no minvà gens l'assistència. També la missa de les 12:30 h, amb el cant de la Coral d'Antics Blauets i presidida pel P. Bartomeu Pericàs a la Basílica, és ben concorreguda.

12- Avui, festa litúrgica de la Mare de Déu de Lluc, celebrem la missa vespral en el cambril i el grupet de participants ens unim espiritualment a totes les eucaristies que se celebren en totes les esglésies de Mallorca en honor de la nostra Moreneta.

14- Rep el sant baptisme el nin Carles Iglesias Ferriol.

21- En José Jacinto Martínez i n'Ángeles Ortega celebren el seu matrimoni i la seva filla Victoria rep el baptisme.

Octubre

6- Els esposos Bartomeu Coll i Maria Magdalena Conesa celebren les seves noces d'or.

12- N'Antoni Cifre i n'Aina Quart, de Palma, celebren les noces d'or matrimonials assistint a la missa de les 11 h. El capvespre reben el baptisme els infants d'Inca Guillem Adrover, fill de Guillem i Pilar (professora de l'Escolania), i Jordi Tujrrel, fill de Graeme i Montserrat.

13- A les 12 h, dins la basílica, el cor finlandès de nines Seinäjoen yttökuoro ofereix un petit concert.

19- Reben les aigües baptismals els nins Jaume i Jordi, de Palma, fills de Jaume i Maria Lorenza.

Novembre

1- Amb solemne concelebració eucarística feim la festa de Tots Sants. Acabada la celebració, pujam processionalment pel camí dels Misteris fins al cementeri, on amb una pregària comunitària, feim memòria de tots

GUIA D'ESCORCA

Dijous 21 de novembre a l'Ajuntament es féu la presentació de la *Guia dels pobles de Mallorca* dedicada al nostre municipi, editada pel Grup Serra (que hi era representat per Margalida Tur, directora de la col·lecció) i amb el patrocini del Consell Insular (amb assistència de la presidenta, Maria A. Munar). Els autors, Antoni Ordinas Garau, Gabriel Ordinas Marcé i Antoni Reynés Trías, posen a l'abast de tothom una documentació rica i sucosa sobre un terme que "és refugi del voltor i del ferret, que compta amb més de 40 jaciments arqueològics i encara conserva cases de neu i torres de defensa". Miquel Seguí l'ha il·lustrada amb magnífiques fotografies, fruit de mig any de dedicació. Antoni Ordinas confessà el plaer especial que sentí preparant aquesta Guia, com a caimarienc i com a antic blauet que "vaig tenir la fortuna de servir la MaredeDéu i al santuari: una experiència vital i educativa que m'ha marcat i de la qual guard entranys records".

EL BASTÓ DE PELEGRÍ DE RAFEL CRESPI COLL

Un simpàtic padrinet de 88 anys que rebé un homenatge el dia de la Diada, amb la insígnia de l'Associació dels Antics Blauets, pels seus fidels 75 anys de pujada a peu. Mort pocs mesos després, el primer diumenge de desembre oferírem la missa per ell i la vídua entregà el bastó perquè es guardàs a la Sala Bartomeu Ferrà.

els fidels que aquí dormen en la pau del Senyor.

2- Aquest vespre el Dia de Difunts el bisbe D. Teodor, que es troba a Lluc amb motiu del Congrés de Joves, presideix la celebració vespertina de l'eucaristia.

19- Arriben les despulles mortals del Sr. Joan Solivelles Garau, antic amo de son Colom, que reben cristiana sepultura després de les exèquies. L'endemà, dia 20, se celebra una missa en sufragi per la seva ànima.

23- Els nuvis de Muro, Jesús Navarro i Margalida Pastor, celebren el seu matrimoni i les seves filles Catalana i Maria Àngels reben el baptisme.

27- La missa vespertina d'avui se celebra amb l'assistència i el cant de l'Escolania perquè és la festa del beat Ramon Llull. També la capella de Sant Pere, en el retaule de la qual hi ha una bella pintura del nostre Beat, ha estat tot lo dia il·luminada.

Desembre

8- Celebrem la festa de la Immaculada Concepció amb escollides intervencions musicals de l'Escolania en la missa solemne de les 11 h.

15- Dirigit pel P. Joan Arbona, celebrem el recés d'advent en preparació de les festes de Nadal.

21- Aquest dissabte, en comptes de fer la sabatina, es beneeixen els betlems enllestits a diverses estances (cases) del Santuari. En el de ca ses monges i en el de la

basílica els blauets canten una nadala.

22- Commemoram el 93è aniversari de la mort del P. Joaquim Rosselló, antic prior del Santuari i fundador dels Missioners dels Sagrats Cors. Després de la missa, visitam el monument del jardí de la magnòlia, on se llegeix un fragment dels seus escrits i els Blauets entonen un cant.

24- A les 22:30 h comencen les matines. Com cada any, amb la basílica ben plena, la gent ha pogut participar de la celebració i gaudir dels cants nadalencs. Enguany n'Albert Campos ha cantat la Sibil·la, n'Antoni Sureda n'ha fet l'anunci de l'Àngel, i n'Esteve Fiol n'ha fet el sermó de la Calenda.

31- El nostre comiat d'any i l'entrada a l'any nou ha consistit en una eucaristia concelebrada en el cambriol, presidida pel P. Bartomeu Pericàs, en la qual es destaca el simbolisme d'un ciri marcat amb l'alfa i l'omega, el d'un braser on s'ha cremat encens, a l'homilia del celebrant i la pregària universal.

Pelegrinant

Setembre

11- Esmentam en un altre lloc d'aquestes planes de Comunicació la XXIII Pujada a peu de la Part Forana, organitzada per l'Associació d'Antics Blauets. Obrim la teringa de pelegrins que durant aquests quatre mesos de l'any 2002 han vinguts a venerar la Mare de Déu. Avui ens visita un grup de 80 persones majors d'Algaida i Pina que participa en la celebració de l'eucaristia.

15- El municipi de Marratxí fa la seva XX pujada. Els pelegrins són uns 3000, dels quals uns 2000 han vinguts a peu. Tots participen en la missa solemne de les 11 h que té lloc a l'Acolliment. Es presenten diverses ofrenes consistents en varies peces de ceràmica d'aquell lloc i Aires del Pla, de Marratxí, balla l'oferta.

El Sermoner, l'Àngel i la Sibil·la

Després de la missa, la Banda municipal de Música de Marratxí alegra la jornada amb un escollit concert tocat a la plaça del Lledoner. I tots dinen d'una gran paella servida dins escudelles fetes a posta per la Pujada.

Aquest diumenge els "Quintos" del 32 de Sant Joan i els seus familiars celebren un dia de germanor i assisteixen a la missa de les 12'30h.

15- Mn. Jaume Barceló, missioner del Verbum Dei que resideix a Guadalajara (Mèxic), visita el Santuari i presideix l'eucaristia.

18- Trenta persones del club de Persones majors de la parròquia de Santa Eulàlia, de Palma, visiten el

Santuari i assisteixen a la celebració de l'eucaristia.

21- De passada pel Santuari 47 persones de l'Associació de persones majors de Lloret fan una aturada per assistir al cant de la salve i venerar la Mare de Déu.

22- Un bon grup de feligresos de la parròquia de sa Vileta (Palma), acompanyat del rector Mn. Josep Jaume, pelegrina a Lluç i assisteix a la missa solemne de les 11 h.

25- Avui visiten la Mare de Déu els pensionistes des Pont d'Inca, que assisteixen a la celebració de l'eucaristia.

També arriben els seminaristes del Seminari Major de la nostra diòcesi, juntament amb el rector i altres superiors, per preparar durant alguns dies el nou curs que és a punt de començar.

27- Un grup d'ATS jubilats, de Palma, visita el Santuari i assisteix a la celebració de la missa.

29- Dia del pelegrinatge de la parròquia ciutadana Verge de Lluç. Al capdavant, hi va el rector Mn. Marià Gastalver. Tots participen de la missa solemne de les 11.

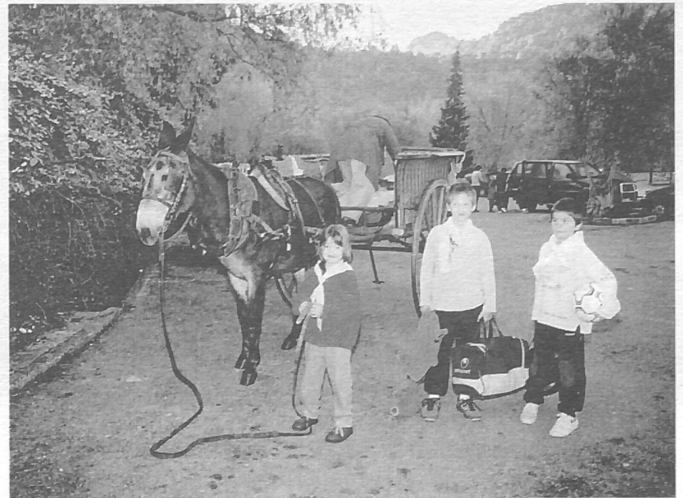
Complint promeses i agraint favors, vénen a peu des de Llubí 120 persones, repetint una vegada més aquest gest pelegrinant, i assisteixen a la missa de les 12'30 h.

El Centre Aragonès, de Palma, en preparació a la festa de la Mare de Déu del Pilar, fa l'annual visita al nostre Santuari. A les 13 h participen de la missa que els presideix el P. Jesús Deán. Canten la "missa baturra" i al·lotes amb el vestit regional fan ofrena de flors.

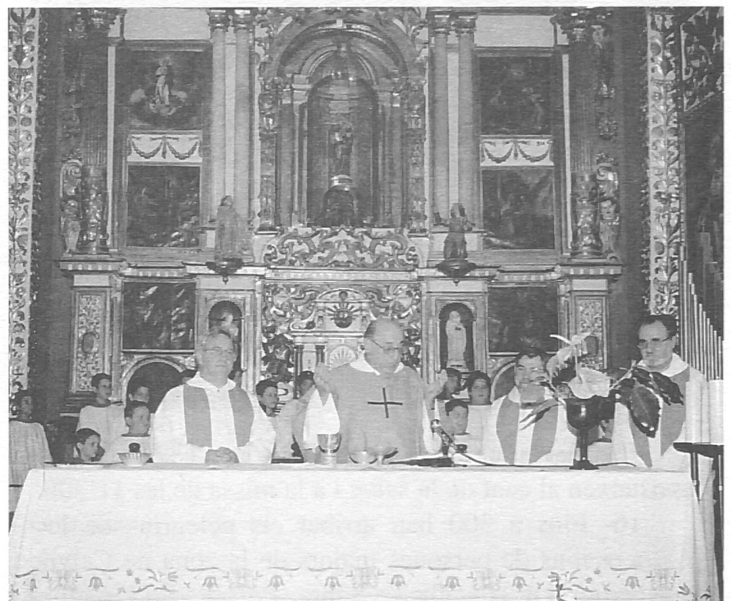
Octubre

3- Un bon nombre d'empleats de "Sa Nostra" visita el Santuari. Assisteix a la celebració de l'eucaristia i ofrena un donatiu destinat a la Fundació Santuari de Lluç.

5- Arriba la X Pujada amb bísties promoguda per l'Associació Excursionista de Sóller. Les persones participants són més de 100 i assisteixen a la sabatina i a la missa vespertina del dissabte.

6- La Confraria de la Mare de Déu de Lluç de Calvià fa el pelegrinatge anual al Santuari i els pelegrins participen de la missa solemne de les 11 h.

Un grup de 20 feligresos de la parròquia de Corpus Christi, de Palma, també visita el Santuari i assisteix a la missa de les 12:30 h.

11- Cent onze feligresos de les parròquies de l'Arxiprestat de Llevant pelegrinen a Lluç fent el camí a peu des d'Inca en companyia dels seus rectors. A l'arribada tots participen de la missa que se celebra a les 12:30 h.

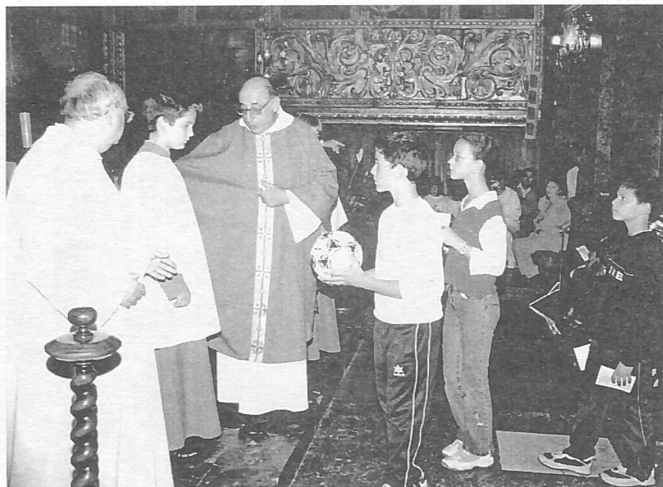
Arriba un grupet de 20 persones que des de fa 19 anys ininterrompudament pugen a peu des d'Inca. També assisteixen a la missa que ofrenen per l'ànima d'Antònia Perelló.

13- Des de Biniali, l'Associació de persones majors ha vinguda a visitar la Mare de Déu. Participen de la missa solemne de les 11.

També passa per Lluc i assisteix a la missa vespertina de les 19 h. un grup dirigit per Missioners dels Verbum Dei.

Entre els visitants d'aquest diumenge mereix menció destacada la Societat esportiva La Salle, de Palma.

15- Visiten el Santuari 150 persones de Sineu, que assisteixen al cant de la salve i a la missa de les 11'30h.

16- Fins a 300 han arribat els pelegrins de les Associacions de persones majors de la zona de Calvià que comprèn: El Toro, Santa Ponça, Son Caliu, Palmanova, Portals, Magalluf, Galatzó, son Ferrer i Capdellà, que han fet el seu pelegrinatge al nostre Santuari. Han assistit al cant de la salve i després han participat de la celebració de l'eucaristia.

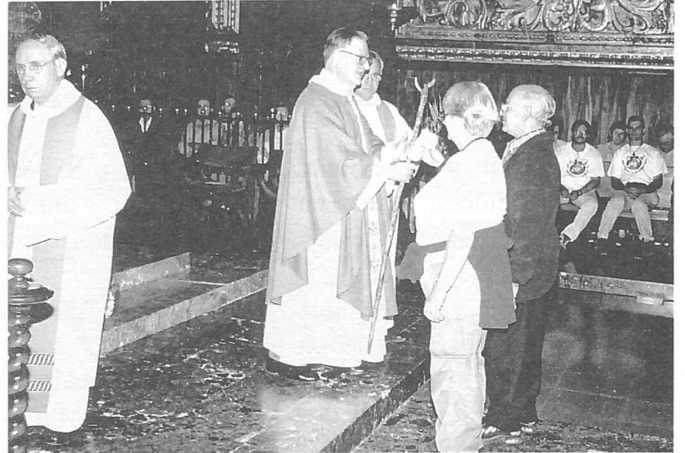
També visiten la Mare de Déu 30 persones del centre de dia Reina Sofia, de Palma.

17- Des de la llunyania de Santanyí i es Llombards pelegrina fins a Lluc l'Associació de persones majors que, després de venerar la Moreneta, assisteix a la missa.

20- Aquest mateix dia els Auxiliars de Farmàcia tenen el seu anual dia de germanor amb missa i dinar a l'Acolliment.

27- Els pobles de Binissalem i Mancor de la Vall fan el seu pelegrinatge anual. Participen de la missa solemne de les 11 h concelebrada per Mn. Ferran Bonnin.

Novembre

3- Dos grups importants de pelegrins, un bon nombre de feligresos de la parròquia l'Assumpció (Can Picafort) i la novella constituïda Associació d'Amics del "Camí de Santiago" amb Mn. Jaume Alemany, vicari episcopal de la Part Forana, arriben al Santuari. Tots participen de l'eucaristia solemne de les 11 h.

6- Visiten el Santuari i assisteixen al cant de la salve el P. Joan Genovard, resident a Puerto Rico, i el P.

José Ma. Echarte, resident a la República Dominicana. Tots dos són Missioners dels Sagrats Cors.

Visita el Santuari un grup d'alemanys residents a Peguera. Hi vénen acompanyats pels Pares del Verb Diví Kriedlsteyer i Hoff que els presideixen la missa.

10- L'Associació de veïns de la Soledat, de Palma, per desena vegada pelegrina al Santuari de Lluç. Els

pelegrins participen de la missa solemne presentant-hi diverses ofrenes i ballant el ball de l'oferta.

Aquest mateix diumenge rebem la pelegrinació de la parròquia de Sant Josep Obrer, de Palma, amb el rector Mn. Lluç Riera i el vicari Mn. Joan Manuel Cozar. Els pelegrins participen de la missa de les 12'30 h presidida pel seu rector, Mn. Lluç.

13- Ja fa uns quants anys que un grup de feligresos de la parròquia de s'Horta (Felanitx) passa a Lluç uns dies de repòs i de pregària. Assisteix al cant de la salve i a la celebració vespertina de l'eucaristia.

17- Els "quintos" d'Algaida, i els seus familiars s'ajunten a Lluç per un dia de fraternitat. Participen de la missa solemne, en la qual concelebra el P. Jaume Puigserver, rector de Lluçmajor, que ha vingut amb ells.

Aquest mateix dia arriba al Santuari un notable grup de binissalemers, companys de feina, que assisteix a la missa de les 12'30. També els veïns de Cala Blava fan la primera pujada comunitària i assisteixen a la mateixa missa.

20- Visita el Santuari un centenar de persones majors del Pla de Sant Jordi que assisteix a la missa.

28- Pelegrinen a aquest Santuari 52 sòcies de l'Associació de mestresses de casa Nureduna, de Palma, que participen de la celebració eucarística.

29- En la missa de les 11'30 són presents les Germanetes del Pobres de la Comunitat de Palma, que han vingudes a visitar la Mare de Déu.

Desembre

6- En aquest dia festiu de l'aniversari de la Constitució, un nombrós estol de persones majors de Santa Maria del camí ha complert la seva anual visita a la Mare de Déu. Després de venerar-la en el cambril, participen amb fervor de la missa de les 11:30 h. També ha arribat un grup de feligresos de Galilea amb el seu rector Mn. Ramon Serra.

En companyia del rector del Seminari menor, Mn. Antoni Vadell, visiten el santuari els Rvds. José Ramón López Orotó i Francisco González Dopico, formadors del Seminari de Mondonedo, i el seu rector Rvd. Antonio Valín Valdés.

9- Visiten el Santuari i assisteixen a missa 30 persones majors de la barriada palmesana de son Canals.

10- Un grup de persones majors de la Real visita el Santuari i assisteix al cant de la salve.

Agraïment per favors rebuts

Setembre

3- Na Carme Cabot Servera, agraïda a la Mare de Déu per la curació d'una greu malaltia, visita el Santuari i fa entrega d'un ciri.

Octubre

14- Damunt l'altar del cambril han deixat un ram de flors amb un bitllet amb aquesta inscripció: "Record de Santi de sa Pobla. Mare de Déu, guardau-lo. Dels teus pares que no t'oblidaran mai. Gràcies".

20- A l'ofertori de la missa de les 11 d'aquest dia es fa entrega del llibre editat amb motiu dels noranta anys del pintor Josep Coll Bardolet *Josep Coll Bardolet. Els colors de la llum*. Mallorca 2002. Gràfiques Ramon.

Novembre

3- Na Catalina Rebassa Gomila, de sa Pobla, fa celebrar una missa en acció de gràcies pel bon resultat d'una operació.

22- Na Maria Quintana, de Binissalem, entrega una cadeneta i un anell d'or en compliment d'una promesa feta.

Desembre

En Pedro Ruiz Terradas dóna gràcies a la Mare de Déu per l'aprovació de les oposicions a policia municipal de Palma. Assisteix al cant de la salve i fa celebrar una missa.

15- Cinquanta alumnes de l'institut d'Educació Secundària Joan Taix, de sa Pobla, com una activitat extraescolar, abans de començar les vacances de Nadal, netegen les Acampades i els seus voltants. L'Ajuntament d'Escorca te cura de recollir les bosses de la brutor i els obsequia amb un bon berenar.

Acollida

Setembre

7- Entre els visitants d'aquest dia anotam un grup de 32 alemanys.

8- Arriba un altre grup de 67 persones també d'Alemanya.

Aquest mes ha estat a can Josep un grup de 20 nins amb en B. Ramon i a les Acampades han estat un grup de nins els dies 5-6, un altre grup de nins els dies 15-19 i un grup de monitors els dies 17-23.

Octubre

5- Es celebra la trobada, organitzada pel Consell de Mallorca, per als pares que tenen fills adoptats

22- Visita el santuari un grup de 45 persones procedents d'Argentina, Veneçuela, Uruguai i Cuba de l'"Operació Retorn", patrocinada pel Govern de les Illes Balears.

24- Ens visiten 22 minusvàlids psíquics del centre

de la comarca d'Inca, ses Garrigues.

25- Entre els visitants d'avui hi ha un grup de persones majors des Pont d'Inca.

27- Trenta-set jubilats ATS-Ramon Llull han passats per Lluc.

Aquest mes han fet estada a ca'n Josep un grup de 20 persones els dies 10-14, dos grups de nins dels Recursos i Serveis els dies 19-10 i 26-27 i a les Acampades els dies 5-6 un grup de nins amb N. Blázquez s i un altre grup de nins de l'OJE.

Novembre

7- Un bon estol d'alumnes dels col·legis La Salle, d'Inca, i St. Josep, de Palma, passen el dia a Lluc.

11- Un grup de 210 persones de l'Insero ve a Lluc i visita el Museu.

13- Un altre grup de 27 persones de l'Insero també passa per Lluc.

14- Avui rebem la visita del personal de l'hotel Edén, del Port de Sóller, dels alumnes de l'Escola d'Hostaleria i de 61 persones del Grupo Social.

17- Un grup de 88 persones majors passa per Lluc i visita el Museu.

26- Ens visiten 55 alumnes del col·legi de Consell.

28- Passen el dia en el Santuari 50 alumnes de l'institut Joan Ma. Thomàs, de Palma.

29- Un nombrós grup d'alumnes del col·legi St. Francesc, de Palma, i un estol de pàrvuls del col·legi de Lloseta omplen els corredors i les places del Santuari.

Aquest mes s'estan a can Josep un grup de nins amb G. Bonet els dies 3-4, un altre grup de nins de Protecció civil de Palmanyola els dies 8-10, l'Esplai Jovent els dies 16-17, el Grup Espeleològic de les Pitiüses els dies 20-22, l'Associació s'Alzina els dies 23-24 i la parròquia d'Algaida els dies 30-1.

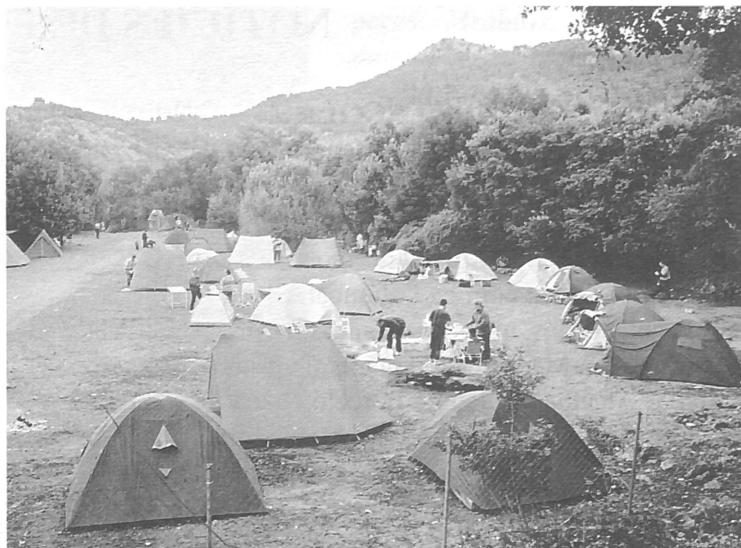
Desembre

3- Una bona partida d'alumnes del col·legi Sta. Mònica, de Palma, ha visitat el Santuari i ha assistit al cant de la salve.

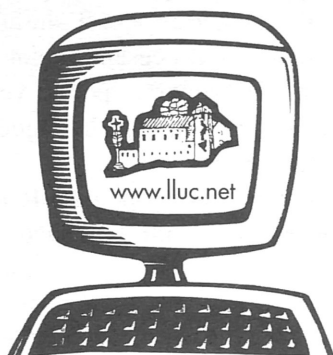
5- Avui tenim un bon contingent d'alumnes del col·legi St. Josep Obrer i "Estacions", de Palma.

13- Un bon grapat de nins del col·legi Llorenç Ribet, de Campanet, visita el Santuari. Després d'assistir al cant de la salve, escolten una xerradeta damunt Lluç que els fa un Pare de la Comunitat.

Aquest mes s'estan a can Josep grups de: l'esplai Els amics els dies 6-7, la parròquia St. Joan Baptista els dies 8-9, l'IES de Felanitx els dies 19-20, l'esplai Nàufraga els dies 21-22 i na M. Garrido els dies 28-29.

**Pàgina web del Santuari:
www.lluc.net**

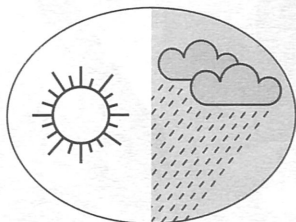
- Si voleu conèixer-ne la història, les activitats, el museu i les publicacions...
- Si voleu estudiar la paraula de Déu o pregar davant la Moreneta...
- Si ens voleu escriure...

12.500 visites fins a mitjan febrer

HISTÒRIA
ELS BLAUETS
ACOLLIDA
CALENDARI DEL MES
ESCOLA DE LA PARAULA
LUCUS, EL BOSC
MUSEU
LUCUS, PUBLICACIONS
BÚSTIA

Bartomeu Adrover Guerrero, llucmajorer, poeta jove i dissenyador de pàgines web, resident a s'Arenal, ha obert un enllaç amb la nostra web, que conté fotografies i poemes
<http://perso.wanadoo.es/tomeu tolo/index.html>

Maria Hubert von Stauffer, des de la seva web dirigida als turistes anglesos, que l'any passat rebé 800.000 visites, ha posat un altre enllaç amb la nostra:
www.christmasarchives.com/mallorca.html

**ESTACIÓ
TERMOPLUVIOMÈTRICA
DEL SANTUARI**

Temperatures	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Màxima absoluta	27'8° dia 9	27'2° dia 15	20'6° dia 28	21° dia 18
Mínima absoluta	6'4° dia 26	5'6° dia 29	3° dia 27	-0'4° dia 16
Precipitacions				
Màxima	40l./m2 dia 6	57 l/m2 dia 31	68'8 l./m2 dia 6	36l./m2 dia 30
Total mes	58'5 l./m2	128'3 l./m2	260'6 l./m2	91'2 l./m2
Total pluja 2002:	1837'4 l./m2			

NOTÍCIES DE L'ESCOLANIA

NICI DELS CURS ESCOLAR 2002/2003

Com la resta dels estudiants de les Illes Balears, l'alumnat del nostre centre inicià les classes el dia 16 de setembre. Enguany hi ha hagut moltes de cares noves, tant al professorat com en l'alumnat. S'han incorporats a l'Escolania els nins: en Francesc Garcias Fullana, d'Algaida, en Marc Lucas Truyols i en Javier Ramírez Cano, d'Alcúdia, en Jaume Barceló Riera, de Campos, en Pere Antoni Mas i en José María Simó Sans, de Lluçmajor, i n'Iván Gayá Nicolau, de Palma. Pel que fa al Centre escolar, s'han incorporats al professorat el Sr. Joan Comas, abans educador i ara professor tutor del 2n Cicle de Primària, en substitució del Sr. Miquel Llodrà que ja gaudeix de la jubilació; la Sra. Sandra Pallejà, la P. T. del nostre centre, i el Sr. Pere Ferragut Jaume, ajudant del Sr. Martí Torres com a educador.

REUNIÓ DE PRINCIPI DE CURS

El dissabte dia 21 de setembre, celebrem una de les trobades conjuntes amb els pares i mares dels nins i la comunitat educativa del centre. Avui és la de principi de curs que té els següents actes. A les 16 h, ens trobam tots a la Sala d'actes de l'Escolania per conèixer-nos tots, en la qual parlen el P. Prior, que dóna la benvinguda a tots, el Sr. Bernat Alemany, coordinador de l'Escolania, el Sr. Joan Pons, director del centre i el Sr. Ricard Terradas, director de l'Escolania, que presenten les línies generals del curs en cada un dels seus àmbits respectius.

Acabada aquesta sessió, els pares es reuneixen amb els tutors dels seus fills i ens tornam a trobar abans d'assistir a la sabatina, en què pregam perquè el curs vagi bé.

La trobada acaba amb un abundant i saborós sopar preparat al menjador dels nins i al claustre de la Comunitat.

EXCURSIONS A SÓLLER I A PALMA

El dia 18 d'octubre realitzàrem l'excursió que estava prevista pel dia 10 i que no es pogué dur a terme a causa del mal temps.

L'alumnat de secundària baixà pel Barranc de Biniaraix a peu, aprofitant la caminada per observar les altituds de la serra que ens envoltaven així com les plantes que al llarg del camí podien trobar.

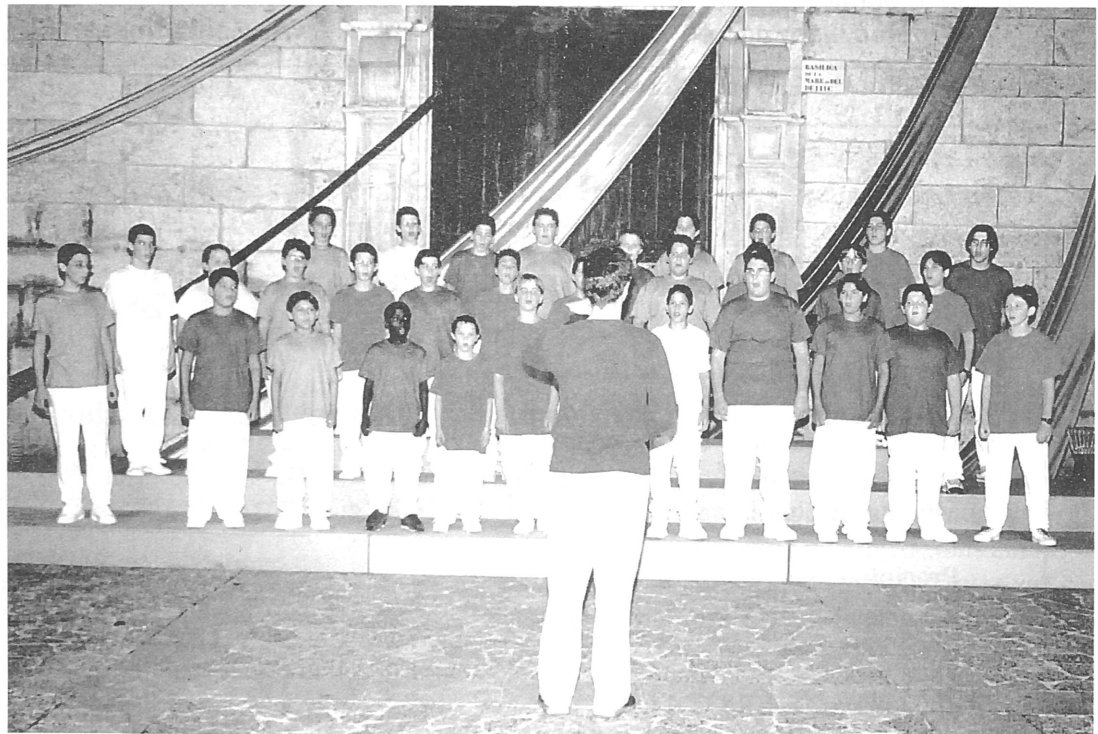
L'alumnat de primària visità el Museu de Sóller amb l'objectiu d'estudiar les plantes de les Balears. Abans de la visita, s'havien realitzat unes activitats dins l'àrea de coneixement del medi.

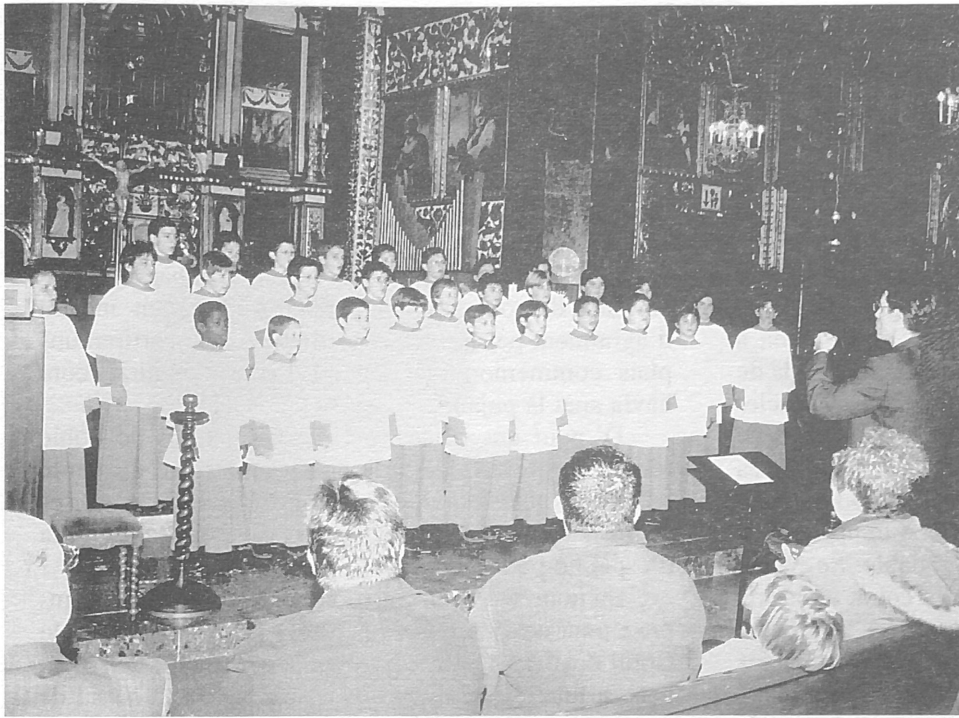
El 6 de novembre assistírem a un concert al centre cultural de "sa Nostra" per escoltar l'actuació del quartet de Franco Bombelli. Posteriorment l'alumnat de secundària visità la Biblioteca Diocesana, guiat pel P. Gabriel Seguí, mentre el de primària pogué veure el mercat de la plaça de l'Olivar i a la vegada pogué comprar alguns productes del mercat.

El capvespre, escoltàrem una xerrada del P. Joan F. March sobre el Beat Ramon Lluç i la història del monestir de la Real.

CONCERTS

L'Escolania aquest darrers mesos de l'any ha ofert dos concerts. El primer tengué lloc al santuari de Lluç el

peces: *Mrabilis Deus, Si és moreneta, Quemadmodum desiderat cervus* i *Cantantibus Organis.*

FESTA DE SANTA CECÍLIA

Enguany l'Escolania de Blauets de Lluc ha festejat la seva patrona en dos dies. La celebració fou el dissabte dia 16 amb un concert i la segona fou el divendres dia 22 que l'alumnat de l'Escolania, acompanyat de la comunitat educativa, assistí a les 11:30 h a una missa en honor de santa Cecília.

dissabte 31 d'agost, a la plaça dels Bisbe Campins, amb motiu de les festes de la Diada. Els nins cantaren les cançons: *Charm of Lullabies, Ull de bou de festa major, Cançó de forner, Gallina capitana, Cànon del vespre, Peix martell, Cançó de jugar a soldats, Aranya de sastre* i *Sargantana barruda.*

El segon fou el dissabte dia 16 de novembre, amb motiu de la celebració de santa Cecília, la seva patrona. En aquest concert els Blauets cantaren les següents

JORNADES DE CONVIVÈNCIES

Els dies 26 i 27 de novembre l'alumnat de 2n d'ESO de l'Escolania de Lluc convisqué amb l'alumnat de 2n d'ESO del col·legi de Sóller al mateix santuari de Lluc. Les jornades serviren per conèixer un poc més la vida d'altres alumnes d'altres centres. A més es fomentà l'amistat i la convivència.

Estrena dels nous uniformes de l'Escolania

ASSOCIACIÓ D'ANTICS BLAUETS

Durant els mesos que van de setembre a desembre hem realitzat diverses activitats.

La primera, un any més, fou la "XXIII Pujada a Lluc a Peu de la Part Forana", celebrada la matinada de dia 8 de setembre, que va congrega uns 6.000 pelegrins de tots els punts de l'illa. La Pujada transcorregué amb total normalitat i tan sols s'hagueren d'atendre les típiques lesions provocades pel cansament i alguna caiguda sense gaire importància. El bon temps ens va acompanyar i la pujada fou molt agradable. Se repartiren mocadors de color blau, el nostre color, a tots els pelegrins; val a dir que s'acabaren tots per mor de la gran participació. També editarem una revista amb totes les imatges i anècdotes de la pujada l'any passat.

Aquesta edició tingué com a novetat més important el fet d'unificar els 2 Oficis religiosos que se celebraven a l'Acolliment. Així l'Ofici de les 11 h es va celebrar a les 9:30 h en lloc de la tradicional missa per als Pelegrins. Aquest canvi ha estat molt positiu i va suposar que els Pelegrins hi poguessin gaudir de la presència del Bisbe de Mallorca i dels Blauets així com també del nostre Prior i altres membres de la comunitat. També hi assistiren algunes autoritats polítiques, en representació del Consell de Mallorca i del Govern Balear, i algunes autoritats militars. La coral dels AA.BB també va voler participar en la diada i va cantar a la missa de les 12:30 celebrada a la Basílica.

Sempre recordarem en els nostres cors en Rafel Crespí Coll, del qual parlem en una altra secció, per la seva fidelitat a la pujada.

El President de l'AAB entrega el quadre del cartell de la Pujada

A finals de setembre ens vàrem retrobar amb tots els Caps de poble amb un berenar a Lluc i en mostra d'agraïment per la seva col·laboració se repartiren uns plats commemoratius. Durant l'acte s'analitzà com havia anat la pujada.

D'aquí uns mesos, els AA.BB i Caps de Poble rebran la "Revista de la Pujada" en la qual quedaran reflectides totes aquestes activitats, detalls i anècdotes de forma més extensa i que ara per motius de falta d'espai no podem reproduir.

En nom de l'Associació vull agrair l'acollida sempre a punt del Santuari i estenc el nostre agraïment a la Coral dels AA.BB, a l'Escolania, a l'AMPA dels Blauets, a totes les institucions i, sobretot, a la xarxa de

persones que varen fer possible l'organització de la vint-i-tresena pujada amb el suport.

Excursions programades:

- Diumenge 30 de març. Sa Bombarda. S'estret de Valldemossa. 2 botes
 - Diumenge 27 d'abril. Es Teix pels Cairats. Valldemossa. 3 botes.
 - Diumenge 11 de maig. La Trapa. Pel cap Fabioler. Andratx. 2 botes.
 - Diumenge 25 de maig. Voramar de Portocristo. Son Fortesa. 3 botes.
 - Diumenge 22 de juny. Torrent de Pareis. Escorca. 4 botes
 - Diumenge 12 d'octubre. Parc Natural de Mondragó. Santanyí. 2 botes.
- Dificultat: 1 bota: fàcil. 2 botes: mitjancera. 3 botes: dura. 4 botes: molt dura.

Reserves excursió: Tomeu Salvà. Telèfon: 971 580 589.

ENTREVISTA AMB ANTONI MUNAR, ANTIC BLAUET DE LLUC

Ponç Bover

- Quins van ser els camins que us dugueren a Lluc?

De vegades ho he pensat i crec que hi van haver dues raons determinants.

D'una banda, quan jo tenia 3 anys, van dur la Mare de Déu de Lluc al meu poble, Llubí, quan a aquell temps la passejaven per tota Mallorca. Em van vestir de blau amb un roquet; allò em va causar una molt bona impressió i vaig créixer amb la idea que volia anar a Lluc i vestir la sotana blava i el roquet.

D'altra banda, la segona raó i tal vegada la més important, és que la casa on vivíem tenia un corral que estava orientat cap a la Serra de Tramuntana; just en línia recta se situava davant el puig de les Solanes, que és una de les muntanyes que dona a la Vall de Lluc. A causa d'aquest fet, sempre he tingut una gran fascinació per la Serra, sentia com una tirada màgica cap a les muntanyes. Aleshores, aquests dos esdeveniments foren els que me motivaren per demanar als meus pares que em duguessin a Lluc.

Hi vaig passar sis anys meravellosos dels quals tinc molts bons records.

- Cantar a la Mare de Déu era l'aspiració de tots els que anaven a Lluc; com us sentíreu quan hi arribàreu i coneguéreu els vostres companys; era atractiu cantar al cor, per a vós?

Era molt atractiu perquè la meva família tenia un cinema i a mi tot el que significava "música" m'agradava molt. A més, la possibilitat de cantar amb una escolania, que a aquells temps era una de les més importants i que fins i tot era comparada a la de Montserrat, era una gran satisfacció. Tenia un concepte molt elevat del que era l'escolania, m'agradava molt cantar i m'encantava vestir la sotana blava, no tant la negra (que era la que empraven els que no eren de l'escolania).

- Què recordau de la disciplina d'aquell temps, era molt restrictiva o no, comparada amb l'actual?

Realment era molt dura, però vist en perspectiva, haig de dir que n'estic molt agraït, perquè em va preparar per a la vida. Em va anar molt bé per a la meva formació. Estic molt satisfet de l'educació que vaig rebre allà en tots els aspectes.

- Com us van servir els coneixements adquirits en tots els conceptes?

Crec que l'educació que vam tenir allà, tant humana com humanística, va ser molt bona.

Sols puc parlar bé de la meva estança a Lluc perquè la meva infantesa i adolescència es van desenvolupar en un ambient molt agradable i pluricultural, on hi havia un respecte cap a la persona i pel que representava. Això m'ha servit molt per desenvolupar-me tant a la societat com a l'empresa.

- Després de Lluç cap on us ha encaminat la vida?

Per les meves circumstàncies econòmiques, vaig haver de posar-me a treballar bastant prest, als disset anys. Naturalment, sortir d'un ambient cultural i distingit va ser un trencament traumàtic.

No tenia suport econòmic per estudiar una carrera universitària, jo volia ser missèr, tot i que la meua gran frustració és no haver estat actor.

Vaig començar a treballar al sector de Turisme, el qual em donà possibilitats i vaig tenir la gran sort de fer feina amb els homes que a la fi han estat els màxims exponents tant a nivell nacional com internacional a l'àmbit turístic. Les ensenyances que hauria d'haver après a una escola, les vaig agafar amb la pràctica i amb la companyia d'aquests grans pilars que han forjat el Turisme de la nostra comunitat i de l'Estat.

- Dins el Turisme heu treballat a diferents llocs, quins van ser i són?

He treballat dins tots els subsectors del Turisme: a hotels, agències de viatges, als segments de demanda d'incentius, congressos i convencions; vaig entrar a l'Administració Pública, on vaig ocupar el càrrec de Gerent del Foment del Turisme, llavors vaig ser el Primer Director General de Turisme de l'Autonomia amb Jaume Cladera com a conseller. Vaig entrar a la consultoria que me va dur arreu del món i finalment em van oferir la Gerència de la Federació Empresarial Hotelera, que és on he estat darrerament.

- Com veis la política de la nostra Comunitat quant a la vostra tasca com a Director General de Turisme?

En aquells temps, ens van agafar a Jaume Cladera i a mi com a tècnics perquè hi havia manca de polítics.

Vaig estar-hi tres anys i mig com a Director General, però precisament pel fet que no era la meua vocació, vaig abandonar, encara que per a mi el polític és un ésser necessari dins qualsevol societat.

- Ara, com a home de Turisme, com a tècnic fort dins la política hotelera com us trobau, com veis el Turisme?

Sóc un apassionat del turisme perquè crec que és una activitat que apropa els pobles i les diferents cultures, propicia l'enteniment entre les persones i, per tant, és una activitat gratificant.

Mallorca ha estat una referència internacional, pionera en gairebé tot. Encara que pareixi que el turisme ha introduït mancances, pens que és una activitat enriquidora, és un mitjà important per a la redistribució de la riquesa i creació de llocs de treball.

- Què ha aportat el turisme a Lluç?

Lluç és un referent ecològic i espiritual. Per això, aquests dos referents atrauran moltíssima gent i crec que assegura bé l'afluència de visitants, però tal volta el que hauríem de fer entre tots és gestionar aquesta afluència. Lluç és un santuari, en tota l'extensió de la paraula. Hi ha dies que veig com la gent el fa malbé. Entre tots hauríem de conservar el seu equilibri.

S'ha parlat molt de l'Ecotaxa, què n'opinau? Creis que Lluç se'n podria beneficiar?

No he acceptat mai aquest impost. No consider l'Ecotaxa com un tribut verd; és un impost injust, arbitrari, perquè sols el pagaran una part dels visitants.

Com a home del sector turístic i com a resident, m'hagués agradat més sentir parlar d'un Pla Integral de Gestió Ambiental, on haguessin participat tant residents com visitants. Hagués estat molt més pedagògic i molt més efectiu.

Si Lluç és un referent ecològic, indubtablement formaria part de la gestió d'aquest pla integral de la gestió medi ambiental d'aquesta comunitat.

Estaria disposat a parlar àmpliament de la gestió medi ambiental i no sectàriament, com s'ha plantejat des de l'actual política.

Consell de
Mallorca

*Ja són més de 25.000 els nins i nines de Mallorca
que practiquen l'esport base.*

Els programes d'esport base del Consell de Mallorca permeten als nostres fills aprendre la modalitat esportiva que més els agrada i els ajuda en el seu desenvolupament físic i psíquic.

mira com és
Mallorca

INFORMACIÓ I AGENDA

HORARI DELS ACTES DE CULTA AMB LA PARTICIPACIÓ DELS BLAUETS

FESTIUS:	11 Missa 11:45 Salve
FEINERS:	11:15 Salve 19:30 Salve
DISSABTES:	19:30 Sabatina

HORARI DE MISSES

FESTIUS:	11, 12:30, 17, 19
FEINERS:	11:30, 19:30
DISSABTES:	19:30
ROSARI:	19:10

TELÈFONS DE LLUC

Porteria del Santuari (Comunitat, cel·les i administració)	971 87 15 25
Fax Santuari	971 51 70 96
Escolania	971 87 15 35
Religioses Franciscanes	971 51 70 53
Apotecaria	971 51 70 56
Forn i Botiga	971 51 70 28
Cafè de Sa Plaça	971 51 70 24
Sa Fonda	971 51 70 22
Restaurant Ca l'Amitger	971 51 70 46
Restaurant Sa Font Coberta	971 51 70 29

EL SANTUARI DE LLUC A INTERNET

www.lluc.net
santuari@lluc.net
info-lluc@lluc.net
gerencia@lluc.net
arxiu@lluc.net
secretaria@lluc.net

SERVEI D'AUTOBUSOS

Palma - Lluç: 10,00 i 16,30
Inca - Lluç: 8, 10,30 i 17,00
Lluç - Inca: 8,30 11,45 i 18,00
Festius: Palma - Lluç: 9,00
Lluç - Palma: 17,00
Lluç - Port de Pollença: 10,20 i 17,15*
Port de Pollença - Lluç: 10,00 i 16,00
Lluç - Port de Sóller: 10,45 i 16,45
Port de Sóller - Lluç: 09,00, i 16,00
*(Aquest servei és de l'1 de maig al 31 d'octubre)

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ
SANTUARI DE LLUC - 07315 LLUC / MALLORCA

Imprenta Molinos, S.L. - Avda. del Tren, 54 - Tel. 971 50 02 44 - INCA - Mallorca
Depòsit Legal: 247-1978 PM
ISSN 1137 - 8549

CALENDARI

Gener 2003

- 1- Solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu.
- 6- Solemnitat de l'Epifania.
- 18- Comença l'Octavari de pregària per a la Unió dels Cristians.

Febrer

- 2- Presentació del Senyor. Benedicció de les candeles i eucaristia.
- 14- Trobada dels preveres de l'arxiprestat Lluç-Raiguer.
- 16- Pujada del col·legi La Puríssima, de Palma.
- 27- Festa de la beata Francinaina Cirer.

Març

- 5- Dimecres de cendra. Comença el temps de quaresma.
- 19- Festa de St. Josep.
- 23- Jornada dels participants als II Jocs socioculturals i esportius de la Mediterrània.
- 30- Pujada de l'axiprestat Lluç-Raiguer.

Abril

- 6- Diada de la confraria Mare de Déu de Lluç, de sa Pobla.
- 9- Canta el cor alemany de Bremerhaven 40è aniversari.
- 10- Jornada dels Col·legis del Bisbat de Mallorca.
- 13- Diumenge del Ram.
- 17- Dijous Sant.
- 18- Divendres Sant.
- 19- Vetla pasqual i missa de Pasqua.
- 20- Diumengé de Pasqua.
- 21- Segona festa de Pasqua. Pujada dels Poblers.
- 23- Reunió anual de Capítols catedrals i de col·legiates d'Espanya.
- 30- Pelegrinació de la "Hermandad del Rocío"

PROGRAMACIÓ DE LA CASA D'ESPIRITUALITAT

- **Exercicis espirituals per als diaques i les seves dones** (14 a 16 de març). Dirigits pel P. Jaume Reynés, m.SS.CC., amb el mètode de la Lectio Divina sobre l'espiritualitat de St. Pau.
- **Recés de quaresma**, predicat per Gabriel Seguí, m.SS.CC. (diumenge 23 de març).
9:30h: reflexió sobre l'itinerari sacramental de la quaresma i l'oració personal.
11 h: eucaristia a la basílica amb participació de l'Escolania.
12:30 h: segona trobada.
14 h: conclusió (es podrà dinar de pa amb taleca o a un restaurant del Santuari)
- **Setmana Santa a Lluç** (17-19 d'abril). Oferim: Acompanyament personal o en grup amb reflexions, dirigides pels Pares del Santuari, la possibilitat de participar al viacrucis popular pel pujol dels Misteris i a l'escenificació del Plant medieval de la Verge, a la pregària comunitària de Laudes i a les celebracions de la basílica amb participació de l'Escolania.
- **Exercicis Espirituals** del diumenge 20 (19 h) al dissabte 26 de juliol (amb el dinar). Predicats per Gaspar Alemany, m.SS.CC.(rector del Col·legi Obispo Perelló de Madrid, bibliista i antic Prior del Santuari. Oberts a religiosos, religiosos i al laicat. **Exercicis espirituals** del diumenge 3 (19h) al dissabte 9 d'agost (amb el dinar). Predicats per Gabriel Seguí, m.SS.CC. (liturgista i arxiver del Santuari). Oberts a religiosos, religiosos i al laicat. Coincideixen amb la Novena de la Coronació de la Mare de Déu de Lluç.